

UNIVERSITAT_{DE}
BARCELONA

Estudi de l'Espai d'Animació del Futbol Club Barcelona com a proposta de prevenció de la violència en el futbol

Nom: Ignasi

Cognoms: Carles i Pujol

Tutora: Sara Carmona

Treball Final de Grau de Sociologia

“Alguns creuen que el futbol és només una qüestió de vida o mort, però és una cosa molt més important que això.”

William “Bill” Shankly (1913-1981)

Agraïments:

Vull agrair primer a tots els supporters culers dels grups PB. Nostra Ensenya, PB. Creu de Sant Jordi, PB. Almogàvers, Supporters Puyol i Supporters Barça, que han fet un lloc a la seva estreta agenda per tal de que jo pugui realitzar aquest treball, sense oblidar la seva tasca pel que fa l'animació de l'estadi.

En segon lloc agrair a la Dra. Sara Carmona per tutoritzar-me i guiar-me en aquest estudi i ajudar-me en qualsevol moment quan estava estancat sense saber el camí, ha estat un suport excepcional.

Vull donar les gràcies a totes les persones de "SPP", alumnes del curs de sociologia que m'han fet sentir part d'un grup meravellós i dels quals espero tenir-los sempre el meu costat, ja que fan que la vida sigui més amena i divertida.

També estic molt agraït a les persones que conformen el grup "Arbre", que des de la infància estem units i ens hem ajudat entre uns els altres.

Agrair a la Sol Olás, una de les persones més importants de la meua vida, la qual he tingut la gran sort de trobar-la en aquest camí dels estudis i que ha estat i serà imprescindible per a la superació del dia a dia.

Per acabar, agrair sempre a la meua família, en especial a ma mare i a mon pare que són les persones que han permès que pugui estudiar allò que m'agrada, sempre estant quan els he necessitat.

Resum:

Estudi de l'Espai d'Animació del Futbol Club Barcelona com a proposta de prevenció de la violència en el futbol.

En aquest treball es fa un estudi exhaustiu del projecte de l'Espai d'Animació del Futbol Club Barcelona inaugurat la temporada 2016-17, el qual aglutina a la majoria dels supporters *culés*, entesos com a seguidors radicals. Amb l'anàlisi descriptiu es vol esbrinar qui són els grups que conformen la graderia i quina és la seva trajectòria històrica. També hi ha la voluntat de conèixer quin és perfil que tenen els membres de cada agrupació i quines identitats conformen els subjectes en qüestió. A la vegada es vol observar també quines relacions s'esdevenen entre ells, com s'han organitzat per tirat endavant com a grup, quines relacions tenen amb el club i no menys important quina relació tenen amb els aficionats d'altres clubs de futbol rivals, posant èmfasi a la violència que es pugui desprendre dels enfrontaments. A través d'una metodologia qualitativa i en concret les entrevistes, com a tècnica de recollida d'informació, realitzades als membres de la grada d'animació, l'objectiu final és poder comprovar si aquest nou pla d'organització és eficient per tal d'eradicar la violència en el món del futbol i si pot ser un model d'exemple a seguir en altres camps de futbol.

Paraules clau: supportisme, violència, hooligan, futbol, FC.Barcelona, identitat, Espai d'Animació

Abstract:

A Study of the Football Club Barcelona's Space of Animation as a proposal of prevention of the violence in football.

In this work does an exhaustive study of the project of the Football Club Barcelona's Space of Animation inaugurated the season 2016-17, which agglutinates to the majority of the supporters *culés*, understood as a radical followers. With the descriptive analysis wants to found who the groups that form the terracing are and which is their historical path. Also there is the will to know which profile that has the members of each grouping is and which are their identities of the subjects in question. At any one time it wants observe also which relations become between them, how have organized for thrown forward as a group, which relations have with the club and no less mattering which relation have with the fans of other rival football clubs, putting emphasis to the violence that can observe of the clashes. Through a qualitative methodology and in concrete the interviews, as a collection information technique, realized to the members of the animation terrace, the final aim is power check if it's efficient this new plan of organisation in order to eradicate the violence in the football's world and if it can be an example model to follow in other football fields.

Key words: support, violence, hooligan, football, FC.Barcelona, identity, Space of animation

Índex:

I. INTRODUCCIÓ I PRESENTACIÓ	3
1. Motivació	3
2. Interès científic	3
3. Objectius que es volen estudiar	4
II. MARC CONCEPTUAL	5
1. Definició problema, pregunta investigació i hipòtesis (falta)	5
2. El futbol com a Esport globalitzat, cultura del Futbol	6
3. Futbol a Espanya i Catalunya, Cultura del Futbol local	8
4. Futbol Club Barcelona	9
5. Futbol constructor d'identitats	10
6. Els ultres del futbol	11
6.1 Hooligans, Tiffosi, Barras Bravas, Ultres,.....Boixos Nois	11
6.2 Evolució supportisme culé	13
7. Estratègies per combatre la violència en el futbol	21
III. METODOLOGIA	25
IV. ANALISI I INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS	27
1. L'Espai D'Animació	27
2. Composició de les grades	29
3. Relacions socials dins de la Grada Jove	35
4. Relacions amb el club	36
5. Relacions amb les altres aficions	37
6. Seguretat i polítiques de repressió de la violència	38
V. CONCLUSIONS	41
VI. BIBLIOGRAFIA i WEBGRAFIA	43
VII. ANNEXES	45

I. INTRODUCCIÓ:

1. Motivació :

El interès d'aquest tema rau per una banda en la meua afició pel món del futbol, tant com a seguidor i com a practicant, i no només com a esport sinó tot allò que l'envolta. Des de la meua infantesa la meua família m'ha socialitzat per tal de que el Futbol Club Barcelona i tots els valors que ha defensat la institució esportiva al llarg de la història, com és el catalanisme, sigui part de la meua vida. En aquest cas no vull dir que algú m'ha pressionat per que sigui culer i català, més aviat han estat, i de manera indirecte, les vivències al llarg dels anys de veure o escoltar el Barça amb gent pròxima al meu entorn social i les relacions familiars esdevingudes, on el sentiment a pertànyer a una identitat definida com a català i seguidor del FC.Barcelona han estat presents, essent els valors ideològics que han perfilat el meu subjecte i la seua identitat.

Per altra banda, personalment i des d'una perspectiva més sociològica estic interessat sobretot en les aficions radicals, ultras, *hooligans* (Anglaterra), *tifosi* (Itàlia), *barras bravas* (Sud-Amèrica), dels diferents equips de futbol d'arreu del món i sobretot d'Europa i Espanya. És del meu interès perquè de manera directe he viscut diferents situacions on compartia, a les grades dels estadis, la mateixa passió que els aficionats més intensos del món del futbol, a la vegada que també m'ha agradat veure com s'organitzaven i saber el perquè del seu comportament, és d'alguna manera homogeni arreu del món i sobretot en països de l'esfera europea.

2. Interès científic:

La violència tant enraigada a la conducta humana, és manifestada de moltes maneres i un canal són les competicions esportives. Aquesta està formada per diferents components com és l'expressió d'una masculinitat seguint les pautes dels rols de gènere de la societat patriarcal, la força física, la competitivitat entre els equips per demostrar el poder físic i la voluntat de guanyar prestigi mitjançant títols físics i vençant els rivals per sentir-se superiors dintre d'un rànquing meritocràtic.

És a partir del mitjans del segle XX, que a Anglaterra començaren a sorgir el moviment hooligan, és a dir un grup majoritàriament masculí, format per joves de classe social baixa, aturats, exclosos del sistema i sense gaire formació acadèmica, que veien en el futbol un camí per expressar el seu descontentament amb la societat, poder-se desfogar en les baralles i trobar cert sentit d'identitat, experimentant un poder que mai havien tingut. Al llarg dels anys aquesta forma d'expressar la identitat que aporta el futbol ha generat tensions i fets violents amb aficionats d'altres llocs o amb els cossos de vigilància policial.

A Espanya aquesta manera de viure el futbol no va arribar fins gairebé als anys 80, amb el Mundial del 82. Aquest esdeveniment internacional, va donar lloc a la formació de molts grups radicals del futbol, que encara vigents, aglutinen sobretot homes joves que volen sortir de la seva rutina laboral i poder formar part d'un grup que comparteixi la mateixa passió que ells.

M'intriga doncs la necessitat identitària d'aquesta generació que en part és la meua i per aquesta raó penso que és interessant estudiar aquets grups i entendre el perquè s'han format i el perquè encara són, pot ser no amb tanta força que els últims anys del segle

passat, grups amb una identitat construïda molt sòlida i extrema i que tenen un comportament que es manifesta de forma violenta i delictiva.

A la vegada que estudiar aquest fenomen present dels espectadors radicals de futbol i totes les polítiques realitzades per institucions esportives o estatals per tal d'evitar la violència en els estadis, és sociològicament interessant, des de la visió de la seguretat, la por i el control social.

3. Objectius:

En aquest treball es tractaria de realitzar un anàlisi empírico-descriptiu per tal d'investigar quins són els grups d'aficionats del Futbol Club Barcelona, tot investigant la composició d'aquets, la seva organització, les seves creences o identitats, el seu comportament i les diferents interaccions socials que tenen amb les estructures institucionals de l'estat, la policia, el club de futbol el qual defensen i amb els altres aficionats del futbol, ja siguin del mateix equip o d'altres.

II. MARC TEÒRIC:

1. Definició problema, pregunta investigació i hipòtesis

El fenomen social del *hooliganisme* és una manifestació d'interaccions socials entre els hooligans i les institucions, ja siguin de l'estat o del món del futbol, que a través d'un comportament fora de les normes establertes i la llei, s'expressa de manera violenta dins i fora dels estadis de futbol. L'esport doncs és l'excusa per sortir de la rutina del món postindustrial, marcat per la dominació del capital, la crisi de les institucions modernes i la pauperització de les classes baixes, on s'expressa l'odi, la ràbia i la tensió derivada del treball i el malestar social.

Des del sorgiment d'aquest moviment a Anglaterra i posteriorment a Europa, diversos estats han treballat juntament amb altres institucions esportives per tal d'eradicar la violència en el món del futbol, eliminant qualsevol comportament radical organitzat.

Una de les solucions pel Barça ha estat la creació de l'Espai d'Animació la temporada passada, 2016-17, un projecte promulgat per la Lliga de Futbol Professional (LFP), com una mesura per exercir un control sobre un col·lectiu caracteritzat per la seva passió en l'esport, les seves ganes d'animar i protagonistes des de la dècada dels 80's pel seu comportament radical, violent i trencador, es a dir els ultres.

A pesar de que dins del Camp Nou no es viuen incidents causats pels seguidors ultres des de fa més d'una dècada, aquesta nova reorganització de les graderies, fa més difícil que es produeixin fets de caràcter violent. No gens menys, aquesta seguretat tant sols es dona dins de les instal·lacions esportives, per tant els aficionats radicals quan es troben al carrer, segueixen reproduint i emulant l'ambient de les graderies dels anys 80's i generant conflictes vers les aficions rivals.

D'aquí es desprèn la pregunta de la investigació d'aquest treball:

És realment l'Espai d'Animació una mesura prou eficient per tal d'acabar amb el fenomen del *hooliganisme*?

Les hipòtesis que es plantegen en aquest estudi són:

- L'Espai d'Animació ha permès poder controlar aquets grups radicals organitzats dins de l'estadi i en menys mesura fora.
- El projecte ha servit perquè el Futbol Club Barcelona estableixi una relació cordial amb els ultres, fet que ha produït una col·laboració per dos bandes, trencant amb la dinàmica de recel.
- La grada d'animació ha estat un procés de negociació on les dos parts, club i ultres han cedit algunes de les seves demandes per tal de tirar endavant un projecte conjunt.
- L'Espai d'Animació i les experiències generades arran d'aquest pla contra la "no violència", pot ser un model que es pugui traslladar en altres camps de futbol, on els ultres tenen el control de les graderies i una llibertat per realitzar qualsevol comportament violent i intransigent.

2. El futbol com a Esport globalitzat, cultura del Futbol

Ja a l'antiguitat els homes i les dones han utilitzat el seu temps lliure de l'esforç del treball per anar a veure espectacles culturals, ja siguin de caràcter religiós o públics. Des del naixement del futbol, com esport professionalitzat al segle XIX a Anglaterra, moltes persones han dedicat el seu temps d'oci per a veure jugar esportistes competint, tot animant el seu equip. La identitat que ha aportat el futbol a cada un dels seus aficionats és quelcom digne d'estudi i tot l'espectacle al voltant del *football*, el capital que es mou i el comportament de les persones envers un esport de masses, ha estat estudiat de manera exhaustiva des de moltes perspectives científiques socials, on la sociologia té un pes important.

L'esport i en concret el futbol, és una activitat física reglamentada que mitjançant una participació organitzada o no, tenen com a objectiu l'expressió o la millora de la condició física i psíquica, el desenvolupament de les relacions socials o l'obtenció de resultats en competició de tots els nivells¹.

Per molts aficionats, el futbol simplement és un espectacle per poder descansar de la rutina del treball i oblidar les obligacions socials, per altres és una manera de viure. S'ha de tenir en compte que pels jugadors, entrenadors, àrbitres és un ofici en el qual es guanyen el salari, més enllà del sentiment personal satisfactori. Però també hi resta el gran volum de persones que veuen l'esport com una font de negocis, ja siguin empresaris, membres de l'alta política o persones adinerades inversores en aquest esport.

Cadascú té una perspectiva del futbol diferent, incloent a la gent que el repudia i creu que és l'opi del poble. En aquest treball no es vol donar cap perspectiva del futbol en concret, per aquesta raó s'intenta abordar el tema de manera objectiva.

En aquesta línia des del corrent de l'Escola de Frankfurt, es considera que qualsevol bé o servei cultural és produït, reproduït, conservat i difós com a part d'un procés econòmic. Per tant el futbol segueix uns determinats criteris industrials on es produeixen informació i cultura en sèrie. Per altra banda el corrent marxista postula que els esportistes són obrers assalariats i que l'entrada del capital en l'esport, el que ha creat és unes estructures esportives similars a les del treball. La visió marxista de pa i circ romà o opi del poble parla sobre la capacitat desmobilitzadora i catàrtica del futbol que impedeix la veritable lluita de classes, traslladant-la a l'estèril camp de futbol.

D'aquesta visió destacariem la del filòsof i escriptor francès, Guy Debord (1967) i la seva noció d'espectacle, la qual l'hem d'entendre com un distanciament de la realitat viscuda per la societat. Així doncs de la societat capitalista caracteritzada per la propietat privada dels mitjans de producció, es desprèn una societat de l'espectacle on les persones que ja estaven alienades de les mercaderies produïdes, ara estan alienades per aquesta nou element, l'espectacle. Un dels treballs semblants aquest anàlisi que va fer Debord és el de D.Lyon, en el seu llibre de Postmodernitat (1996), on parla de les tecnologies de la comunicació i la cultura del consum para-religiosa, entenent el consumisme de les imatges que generen els mitjans de comunicació, en el nostre cas les retransmissions dels partits de futbol, com instruments que ajuden al reforçament de l'alienació i al manteniment de l'ordre social.

¹ Carta Europea de l'Esport (1992)

A partir del segle XX va haver un creixement important d'espectadors cap a l'esport i sobretot cap el football i això fou possible gràcies a l'aparició cada vegada més elevada de nous mitjans de comunicació, iniciant el fenomen amb la radio i les retransmissions dels partits (carrusels esportius) i acabant en les últimes tecnologies d'Internet i el mass media, passant per la caixa de llums i colors que apropà el futbol i altres esports a una immensa massa d'espectadors a casa seva. És la televisió la que a través de les retransmissions, acabar de consolidar una simbiosi entre l'esport i el MCM.

Els anys 70 començà un debat, del qual encara està present, sobre la mediatització de la cultura de massa. Aquest es centra en la reproducció de la realitat dels espectacles esportius i com els mitjans de comunicació la reproduïen fidelment o bé trien i interpreten les imatges que volen ser emeses i captades pels espectadors (híperrealitat). En aquest context trobem la percepció de l'espectacle del filòsof francès Guy Debord i el pas dins la societat potsmoderna, d'un canvi de la percepció de la realitat, el qual el futbol com altres esports acaben essent utilitzats com espectacles com a mètode d'emascarar un nou mètode d'alienació, que genera productes perquè siguin consumits.

L'efecte de la globalització, es a dir la consecució del futbol com un espectacle, no s'entendria només per la relació amb el creixement dels mitjans de comunicació, sinó que l'aparició de les empreses multinacionals ha influït de manera decisiva a la mercantilització de l'espectacle futbol.

En la societat post-industrial les empreses multinacionals de l'oci han esdevingut actors principals en un complex format per la simbiosi d'organitzacions esportives, organitzacions comercials i grups de comunicació. La creació d'aquest oligopoli permet als diferents participants obtenir ingressos a través dels drets televisius i la distribució de diferents productes. Així doncs a partir del MCM i l'expansió de les empreses multinacionals, el futbol com espectacle ha pogut arribar a milions de llars del planeta i ha consolidat els grans clubs com a marques comercials de gran influència mediàtica.

El futbol com esport globalitzat i que té una influència social enorme en moltes comunitats del món, ha estat un objecte d'estudi durant dècades. Juan José Sabreli en *La Era del Futbol* (1998), inspirat en les teories de l'Escola de Frankfurt i en Psicologia de masses del feixisme (1974) de Wilhelm Reich, entre molts altres, fa una recerca a fons sobre diferents aspectes del món del futbol, tant psicològics i sociològics com a econòmics i històrics que contribueixen a sostenir la cultura del futbol. La intenció és aclarir les conseqüències negatives d'aquesta cultura de masses i dels seus aspectes comercials, particularment a Argentina i Amèrica Llatina, però també amb exemples del futbol europeu.

Cal remarcar també que el futbol també ha estat utilitzat com a eina política i que moltes persones de l'alta esfera dirigent, fan ús del futbol per tal d'aconseguir els seus objectius. Un exemple és l'ús de l'esport per fer propaganda política del feixisme, per part de Mussolini, en el Mundial del 34, però també s'ha usat el *football* per tal de fer veure el món les penúries i la voluntat d'un poble per tal d'alliberar-se de la tirania dictatorial. En aquest àmbit Ramon Usall (2006) ha treballat molt en el tema del futbol com a eina per aconseguir la llibertat d'una nació.

3. Futbol a Espanya i Catalunya; Cultura del Futbol local:

El futbol a l'Estat espanyol va arribar a finals de la segona meitat del segle XIX de mans dels immigrants anglesos, sobretot, pels obrers que anaven a treballar a les mines de Riotinto a Huelva i a les mines de Vigo. També a través de les relacions comercials que s'establien en les zones industrialitzades portuàries del País Basc i Catalunya, les classes treballadores d'aquestes localitzacions fabrils pogueren conèixer aquesta cultura de l'esport.

En aquest moment començaren a establir-se associacions esportives creades sobretot per estrangers, ja foren treballadors anglesos com empresaris burgesos que van veure que la cultura de l'esport començava a fer-se present en les classes altes de les ciutats espanyoles, com a forma de relacionar-se i mantenir-se en bon estat de forma, dintre del corrent filosòfic del higienisme. Mostrar que tenies temps per practicar esport d'alguna manera representava tenir un poder adquisitiu.

Així doncs la ràpida proliferació d'entitats esportives va crear la necessitat de generar un reglament o associacions de clubs, per tal d'imposar unes regles compartides en les competicions.

D'aquesta manera la primera que es va crear fou la Football Associació (1900) a Catalunya, on també es va fer la primera competició reglamentada, la Copa Macaya. No va ser fins el 1909 que no va haver una federació espanyola que aglutinés tots els clubs d'Espanya, però va haver un conflicte entre dos federacions que volien ser reconegudes com les oficials. Finalment després de moltes disputes polítiques, la Federació Internacional de Futbol Asociación (FIFA), va acceptar la unió d'aquestes dues federacions al 1913, creant-se així la Real Federación Española de Fútbol.

És sobretot a mitjans de segle XX que el futbol va començar a ser un esport de masses seguit per la majoria de la gent independentment de la seva classe social, sobretot gràcies a les competicions nacionals i a la participació europea d'alguns clubs espanyols.

Més endavant amb el Mundial de Futbol de 1982 i més tard amb la celebració dels Jocs Olímpics a Barcelona al 1992, és consolidar el futbol com l'esport més practicat d'arreu d'Espanya. Cal esmentar que l'aparició de la televisió és molt important ja que ajudà molt en la difusió i el impuls a la pràctica.

Pel que fa a Catalunya els primers clubs de futbol es crearen a la Costa Brava i a els camps de Tarragona, tot i els indicis de partits de futbol jugats a Can Tunis i el Barri de la Bonanova. Però no va ser fins el impuls de la gran ciutat de Barcelona, on els clubs començaren a sorgir en gran nombre, a partir de molts gimnasos. És a finals de segle XIX i inicis del XX, que es funden diversos clubs catalans de gran renom com el Football Club Català, el Football Club Barcelona, la Societat Espanyola de Football (RCD Espanyol), Catalònia Football Club, entre altres.

El 1920 a Catalunya, gairebé a totes les poblacions importants hi havia un club de futbol. I després de la guerra civil, la rivalitat entre el Barça i l'Espanyol començà a ser un factor important per al difusió d'aquest esport.

4. Futbol Club Barcelona:

El FC Barcelona és una entitat poliesportiva, que es va crear el 1899 de mans de l'empresari suís Hans Gamper. A través d'un gimnàs on anaven els estrangers de la ciutat comtal, a través d'un anunci el periòdic es va convidar a tots els que volguessin a jugar a futbol i van llogar un camp per poder-hi jugar. Com tots els clubs va anar prenent força dins la ciutat i gràcies a l'arribada de molts socis, gairebé uns 3000 que volien pertànyer a l'associació esportiva i es sentien atrets per la modernitat que comportava ser un jove burgès i jugar a futbol a la ciutat. Per aquesta raó el 1909 es va crear el camp del Barça al carrer Industria , on es construí la primera tribuna coberta del futbol espanyol. Va ser en aquest camp on el nom de Culés es va utilitzar per denominar els seguidors del Futbol Club Barcelona, ja que des de fora de l'estadi, es podien veure la part del darrere dels seguidors assentats.

A la segona dècada del segle XX començà l'anomenada Edat d'Or. Aparegueren els primers ídols de les masses com ara els jugadors Pepe Samitier conegut com el "el mago del balón", Ricardo Zamora (El Divino) o Alcantara i Torralba.

El creixement del públic va fer que la directiva prengués la decisió de construir el Camp del barri de Les Corts, que s'inaugurà el 20 de maig del 1920. En aquelles dates la massa social del Barça estava composta per gairebé més de 12000 socis, per tant s'observa una gran afició per aquest esport i sobretot per aquest club que poc a poc anava consolidant-se com un dels equips més forts dins l'estat espanyol.

El FCB es començava a veure com a l'alternativa al centralisme polític amb el que s'identificava al Real Madrid i a més a més hi havia un gran nombre de simpatitzants al republicanisme. El catalanisme polític començava a entrar dins del món del futbol i un exemple és que l'Estadi de Les Corts, va ser tancat durant un temps, quan en mig de la Dictadura de Primo de Rivera (1923-29), es va xiular el himne espanyol durant un partit.

Durant la Guerra Civil Espanyola (1936-39), cap jugador del Barça va combatre pel bàndol nacional fet que comportar una sanció pels que tornaren a Espanya una vegada finalitzada la guerra. Per tant el Barça al inici de la Dictadura de Franco (1939-1975), es quedà sense jugadors ja que es va prohibir que juguessin partidaris de la República.

Un altre fet que ajudà a que el Barça estigués arrelat a la identitat catalanista fou els afusellaments de Lluís Companys (President de la Generalitat) i de Josep Sunyol i Garriga (president del club), a mans del govern espanyol.

El 1940 el Consejo Superior de Deportes escull al militar Enrique Piñeiro Queralt com a president del Barça per tal d'assegurar una directiva fidel al règim i com a mesura repressiva del catalanisme es canvià el nom del club per a "Club de Fútbol Barcelona", tot transformant l'escut que va passar de quatre barres vermelles a dues.

Poc a poc després de la primera dècada de la dictadura, la burgesia tornà a presidir el Barça i les masses van veure l'Estadi del Futbol Club Barcelona com un espai de distracció, llibertat i catalanitat en una Espanya grisa. Al haver-se suprimit tots els símbols oficials de Catalunya, la simbologia del Barça fou acceptada com a suplent. D'aquesta manera el FCB passà a ser un estàndard del catalanisme ja que era un àmbit on es permetia una reivindicació catalanista antifranquista. Artells (1972) definia el club com a "l'únic mitjà d'expressió el·líptica d'una sentimentalitat".

Per altra banda amb la construcció del Camp Nou en el mateix barri de Les Corts el 1957, amb una capacitat de 99.000 (actualment) persones és un clar exemple que el Futbol Club Barcelona, era un referent per a la societat de masses no només a la ciutat i als voltants sinó arreu de tota Catalunya. I es veia com el club que defensava els interessos dels catalans, quan jugava fora del principat.

Acabat el Franquisme (1939-1975) es van tornar a canviar tant l'escut on aparegueren les quatre barres, estendard de Catalunya i es canvià també el nom per l'original Futbol Club Barcelona. Tant el president del club, Agustí Montal i el nou President de la Generalitat Josep Tarradellas, definiren el club com l'entitat que havia ajudat a mantenir la cultura catalana i els valors de la catalanitat durant la repressió de la dictadura.

És a partir de finals dels 70's que el Barça començà agafar una importància cabdal, sobretot per l'arribada de jugadors amb renom com Johan Cruyff o amb els diversos triomfs en l'Estat espanyol i sobretot a Europa a inicis dels 90.

Avui en dia el FCB té més 180.000 socis, essent el segon club de futbol europeu amb més socis, i hi ha 1200 penyes barcelonistes repartides pel món. És un dels 4 únics clubs que (juntament amb Real Madrid, Athletic Club i Osasuna) no és societat anònima, sinó que la propietat del club recau en els seus socis fet que dona la sensació de proximitat i confort . Un 25,7% d'aficionats a Espanya del total de simpatitzants del futbol, es consideren seguidors del Futbol Club Barcelona (segons estudi del CIS l'any 2007)

Actualment el Barça és pot entendre com una entitat creadora d'identitat i d'espais i contextos rituals, essent exemples de cerimònies i actes que es generen al voltant del club, les concentracions abans de competicions, la presentació de l'equip al inici de temporada i el trofeu Joan Gamper, tots partits de futbol, celebracions de victòria a la font de Canaletes, la visita al museu, les eleccions a la presidència, la celebració del centenari, els congressos i trobades de penyes, la setmana futbolística, etc. Tot això són ocasions en les quals els individus intervenen amb ofrenes, sacrificis, rebudes, discursos, eslògans, pancartes, desfilades, mobilitzacions, actes de fe, exhibicions de símbols, etc.

Per altra banda La Masia, l'escola de futbol on s'entrenen els futurs jugadors de l'entitat es pot entendre com a metàfora de la comunitat imaginada, es crea el mite de que aquests jugadors de la terra han incorporat els valors dels mateixos espectadors i es creu que els jugadors són com els seguidors, amb mateixos objectius i causes comunes, imaginant que seran els futurs herois blaugranes.

5. Futbol constructor d'identitats:

Des del sentir dels aficionats, com ja s'ha comentat és un esport on les persones inverteixen diners per tal de poder-lo visualitzar, ja sigui en directe o des d'un canal de comunicació, o poder practicar-lo. És fa palès la seva funció social de la creació de lligams entre persones i relacionar-se amb els altres i la seva funció integradora.

És també el futbol una eina generadora d'identitat, ja que els clubs o els equips nacionals representen zones geogràfiques delimitades, i els seus colors i l'escut, són d'una manera simbòlica portadors de diferents valors, sentiments d'aquells indrets els quals representen. D'aquesta manera es crea un vincle entre aficionats i equips de futbol a través del sentiment d'identitat. Aquesta pot ser local, regional, nacional, internacional, o continental.

La necessitat de sentir-se identificat per un grup de jugadors i una entitat, aconseguir uns objectius i una glòria fictícia, és un dels motors que ajuda a que milions de persones segueixin amb atenció totes les notícies al voltant del club.

Tot i que les institucions del món del futbol promouen els valors de l'esportivitat i la competició sana, en els estadis i sobretot a la grada es respira en certs ambients una agitació social que el seu origen és divers. La competitivitat, no només es dona en el camp sinó que els aficionats des de les seves butaques o des de qualsevol lloc busquen convertir-se a través d'aquest esport ser la millor regió geogràfica o l'afició més temuda. És d'aquesta manera que l'orgull nacional (com els seguidors russos en l'Eurocopa del 2016) o regional (com els radicals de diferents clubs de l'Estat Espanyol), desenvolupa una manera de comportar-se que pot acabar en violència, ja que les tensions polítiques, religioses i/o culturals latents en una societat, s'expressen en l'esport, essent el futbol un espai on té cabuda aquest reflex dels conflictes socials.

El tema de la identitat ha estat treballat per Xavi Medina en *Culturas en juego: ensayos de antropología del deporte* (2003). Aquest estudi en clau nacional parla sobre la construcció d'una identitat i d'espais de convivència en el FC Barcelona i altres clubs d'arreu de l'Estat espanyol. En aquest àmbit antropològic i centrat només en el FC Barcelona, cal esmentar també l'estudi antropològic de Pujadas Muñoz, Joan Josep; Prat i Carós, Joan (2004), *Futbol, metàfora d'una guerra freda, un estudi antropològic del Barça*, que mostren com el Barça ha estat i és una entitat esportiva, generadora de la identitat catalana, a través de certes simbologies, rituals i valors, i a la vegada és un mecanisme de integració per a moltes persones en el territori català i a les graderies.

6. Els ultres del futbol:

6.1 Hooligans, Tifosi, Barras Bravas, Ultres,.....Boixos Nois:

El terme *hooligan* va nàixer a Anglaterra a finals del segle XIX. El seu origen és del tot incert. Aquest anglicanisme es va usar en un informe policial el 1898. Però ja havia estat usat per Arthur Conan Doyle en un relat publicat 4 anys enrere en el *The Times*, i que segons l'autor l'origen provenia del cognom d'un delinqüent, Patrick Hooligan del barri de Southwark de Londres, que havia assassinat a un policia.

Altres usos d'aquesta paraula foren per anomenar a un personatge irlandès d'una tira còmica, *Funny Folks* i també s'utilitzava a una coneguda cançó popular que parlava d'una família irlandesa amb aquest cognom, molt sorollosa del barri de Southwark.

Altres lingüistes diuen que el l'origen de la paraula prové de la paraula irlandesa Hooley, que significa "salvatge" o "festa eixelebrada". També hi ha altres que defensen que l'origen es troba en el nom d'una banda delictiva de carrer del municipi de Islington (Londres), anomenada Hooley.

Tot i que la violència en el món del futbol ja era present des de la seva invenció, el moviment *hooligan*, com es coneix els grups radicals del futbol per la premsa (ells mateixos es denominen "*The Firm*" en el sentit comercial de la paraula, que es busca ser un grup que s'autofinança per poder-se desplaçar-se i fer les seves activitats d'entre elles el merchandising), va néixer a Anglaterra a la dècada dels 60. Des de llavors s'han realitzat diversos estudis i s'han escrit llibres amb l'objectiu de definir i entendre el comportament

d'aquets aficionats i quin són els motius pels quals aquets s'organitzen en grups violents. Una radiografia d'aquest fenomen social, la va fer el Britànic Bill Buford amb el seu llibre *Entre los Vandalos* (1990). Buford no ofereix una explicació concloent de perquè creu que es produeix aquesta violència. No obstant això, ell va escriure, que es va quedar sorprès del que es va trobar, del que va sentir quan estava amb els grups *hooligans*. Comenta que va obtenir un coneixement que no havia adquirit abans, i és que la violència donava plaer. És a dir, si es vol la resposta a la pregunta de per què els seguidors radicals fan aquesta activitat cada dia de partit, l'autor diu que ho fan per la mateixa raó que una altra generació va beure massa, o va fumar droga, o prendre drogues al·lucinògenes, o es va comportar de manera rebel. La resposta de Buford doncs és que la violència és el "cop de peu" antisocial de les masses, i des d'una perspectiva biològica diu que l'experiència de formar part d'un grup radical altera la ment, produeix una eufòria induïda per l'adrenalina que sol ser molt potent, ja que es generada pel propi organisme i és semblant a les qualitats addictives que caracteritzen certs medicaments sintètics produïts per empreses farmacèutiques.

Suggereix que les multituds no poden ser incitades a la violència en contra de la seva voluntat, contràriament a la creença de que d'altre manera les multituds pacífiques poden ser mogudes per aquesta violència per un líder persuasiu. Buford també sosté que els membres d'una multitud, col·lectivament poden prendre la decisió o no de creuar els llindars de la violència.

Una altre autor que ha treballat les diferents formes d'expressar-se, de manera violenta, en el món del futbol per part dels aficionats, és Richard Guilianotti amb el seu llibre *Football, Violence and Social Identity* (1994). Des d'una perspectiva de la psicologia social, l'autor fa un anàlisi dels diferents grups radicals de països com Argentina, Països Baixos, Itàlia i Anglaterra, fent èmfasi a la identitat social d'aquets grups i en els discursos de la violència en el *football*. És acadèmicament interessant com dibuixa en el seu llibre aquesta expressió violenta i les relacions que s'estableixen entre l'orde social establert i els ultres.

Nogensmenys l'estudi de Ramón Spaaj, en el seu llibre *Understanding Football hooliganism* (2006), és una de les investigacions més completes en el món dels radicals del futbol. Primer explica quins són els orígens del "hooliganisme" i quins són els aspectes socials més rellevants d'aquest fenomen. Per completar el seu treball fa un anàlisi comparatiu entre grups radicals de països i en contextos socials diferents, entre els quals analitza el FC.Barcelona i el RCD Espanyol com a organitzacions generadores d'identitats, els seguidors radicals de cadascun i els conflictes socials esdevinguts per la violència d'aquets. La seva visió de caire sociològic és fa palès en la forma d'analitzar totes i cadascun dels elements que estan presents en el "hooliganisme", un exemple clar és l'anàlisi de les interaccions socials que es donen i les polítiques repressives dels clubs i estats, sorgides arran dels episodis de violència viscuts en les graderies dels estadis o bé al carrer.

Aquí a Catalunya, els grups radicals locals començaren a formar-se a partir de l'any 1980, sobretot per l'arribada d'estrangers del Regne Unit, ja sigui per turisme o per animar el seu equip. Aquesta influència va arribar el seu punt àlgid quan a Espanya es celebrà el Mundial de Futbol el 1982. Els joves espanyols i catalans es fixaren en les formes d'actuar de les aficions rivals sobretot l'anglesa. No només el comportament era el que els atreïa aquest jovent revulsiu espanyol que acaba de sortir d'un període de repressió sinó la forma de vestir i la conducta intransigent d'expressar la identitat. Tots aquets elements van ser absorbits per la majoria dels joves que eren aficionats als clubs de futbol espanyol i donar

origen a la majoria dels grups radicals. Un element clau a Espanya i a Catalunya fou la barreja del futbol amb la política, ja que la majoria de grups ultres, es van posicionar políticament segons la ideologia dels seus membres, havent-hi clubs d'extrema dreta espanyolistes, clubs d'extrema esquerra i regionalistes, clubs amb ideologia abertzale a Euskadi i Navarra i finalment clubs catalanistes i independentistes a Catalunya.

És en aquest context que on els primers *hooligans* del FC.Barcelona apareguts el 1981, es posicionaren, com a grup radical i aglutinaren a les seves files nois joves d'entre 17 i 21 anys, de classe social mitjana i baixa, que veien les graderies un espai per a poder reivindicar la seva identitat catalana i animar el seu club.

Aquets grups d'animació han estat estudiats sobretot per l'autor Carles Viñas. En els diferents llibres que ha escrit com ara *Skinheads a Catalunya* (2004), *El Mundo Ultra: Los Radicales del Fútbol Español* (2005) i *Tolerància zero: La violència en el futbol* (2006), se'ns revela amb detall l'origen de l'anomenat moviment "ultra" a Catalunya dels anys vuitanta del segle XX, la seva trajectòria i la ideologia dels grups dels seguidors radicals de Catalunya. L'autor estableix una taxonomia dels diferents col·lectius existents a través del pensament polític de cada grup i concreta la creació dels grups pioners i com el fenomen es va estendre per la resta de la geografia catalana.

És rellevant el seu últim llibre citat, ja que incideix en l'anomenat "cas Laporta", analitzant les conseqüències de l'estratègia de tolerància zero seguida pel llavors president del FC Barcelona contra els seguidors violents del club.

6.2 Evolució del Supportisme Culé:

En aquest apartat es farà una breu descripció dels grups que han format part d'aquest supportisme blaugrana, i que no han pogut entrar a formar part de l'Espai d'Animació. És necessari esmentar que al inici només hi havia un grup, els Boixos Nois i que a partir d'aquets van sorgir altres grups, ja sigui per desavinences o seccions que han arribat a tenir certa autonomia. És a dir que la majoria dels fundadors d'altres grups van pertànyer als Boixos Nois, entenent aquest grup com la llavor generadora dels grups d'animació del Barça.

La informació extreta per tal de fer aquesta descripció ha estat recollida per mitjà de la bibliografia usada i sobretot en blogs de les diferents penyes i grups (molts dels quals estan desactualitzats), en el fòrum del web Racó Català² i sobretot en el web d'aficionats blaugranes³, a través d'una publicació d'un usuari.

Els aficionats del Futbol Club Barcelona han estat sempre des de la creació del club. Però l'aparició de penyes, formades per una joventut organitzada que animés a Can Barça amb efervescència i amb certs trets característics del hooliganisme anglès, no fou fins a inicis de la dècada dels anys 80, com ja s'ha comentat, per la influència dels equips europeus i els

² (2009, 12). Història i Evolució dels Boixos Nois. Racó Català. Obtenido 05, 2017, de <https://www.racocatala.cat>

³ (2008, 10). Quien es quien en el Camp Nou. Blaugrana. Obtenido 05, 2017, de <http://www.blaugranas.com/>

seguidors britànics en el Mundial de Futbol celebrat a Espanya l'any 1982. Aquets començaren a situar-se especialment en el Gol Nord⁴, Gol Sud y la Tercera Graderia.

La primera penya i la més important dins del supportisme culé en quan en números, influencia i episodis de violència, han estat els Boixos Nois fundats l'any 1981, sobretot per joves d'entre 14 i 18 anys. L'origen del nom escollit no es coneix ben bé, tot i que hi ha especulacions que diuen que escolliren boixos i no bojos (com estaria correctament escrit en llengua catalana), com a mostra del seu inconformisme amb les normes.

Els seus inicis van estar marcats per la sensació de novetat que desprenia la seva forma d'animar a les graderies. Accions, crits, insults i actituds de caràcter violent, gens habitual en l'estadi, provocaren una divisió entre els aficionats que venien a presenciar el futbol. Mentre que per uns veien aquets joves com el motor del suport que necessitava l'equip, per altres despertava un rebuig crític per el seu comportament disruptiu i amb apologia a la violència. Si més no els Boixos Nois van fer-se un lloc dins la massa social blaugrana i es convertiren en l'única veu que s'escoltava des del Gol Sud de l'Estadi.

Des de la seva aparició els supporters d'aquesta penya s'identificaren amb ideologies nacionalistes radicals d'esquerra, pròxims al independentisme català. Més tard però aquesta identitat política aniria canviant i desdibuixant-se i molts dels seus membres simpatitzarien amb postulats de l'extrema dreta i fins hi tot amb el nacionalisme espanyol, sobretot per la presència de jovent de famílies procedents de la immigració espanyola, residents a la ciutat de l'Hospitalet del Llobregat.

Amb la irrupció d'aquets hooligans també s'iniciaren els primers conflictes contra les aficions històricament rivals del Barça, és a dir els Ultras Sur del Real Madrid Club de Futbol, que representaven el centralisme espanyol, i les Brigadas Blanquiazules del Real Club Deportivo Espanyol, club rival de la ciutat, els quals els seus supporters s'identificaven amb la ideologia de l'extrema dreta espanyola. Un dels primers episodis violents va ser a la final de la Copa del Rei del 1983, on els Boixos Nois van enfrontar-se durament als Ultras Sur. És a partir de llavors que la rivalitat entre aquestes dues aficions de radicals va anar augmentant, portant sempre successos violents cada vegada que s'han enfrontat el FC.Barcelona i el Real Madrid. Aquets accidents van fer que amb el temps el club blaugrana decidís prendre les primeres mesures en matèria de seguretat, instal·lant una gran xarxa al Gol Sud per evitar llançament d'objectes per part dels ultres contra els jugadors dels equips rivals.

A inicis del 1985 un altre incident violent va tacar la imatge pública dels *hooligans*, quan un membre dels Boixos Nois va ser apunyalat per un de les Brigades Blanc i Blaves, fet que provocà, com remarca Carles Viñas (2005), el primer precedent d'una "guerra enterrada" entre les aficions radicals dels dos clubs esportius de la ciutat Comtal. A partir de llavors aquesta rivalitat, que traspassava els límits de la rivalitat tradicional dins de l'estadi, es traduï en in comptables enfrontaments entre membres dels Boixos i les Brigades, arribant els seu zenit la nit del 13 de Gener del 1991, quan cinc radicals del Barça van agredir a dos radicals "pericos" i una de les víctimes, Frédéric Ruquier, va morir a conseqüència de les ganivetades.

⁴ El Camp Nou per mesures logístiques està dividit en seccions. Hi ha 3 graderies, una sobre l'altre, per tant la primera graderia és la que està més a prop de la gespa i la tercera la més lluny. En cada porteria es troben les graderies anomenades Gol Sud (la que està tocant a Travessera de Les Corts) i Gol Nord (la oposada).

Aquest fet es va arribar a produir perquè paral·lelament, dins dels Boixos Nois es va incorporar un contingent de caps rapats que compartien el mateix espai que la resta de radicals. Carles Viñas (2004) senyala que en el inici eren redskins, és a dir que la seva ideologia era de caràcter esquerranós i pròximes a les postures independentistes i nacionalistes, essència original del grup. El mateix autor explica com aquesta escena del moviment skinhead a Catalunya va anar canviant amb el pas del temps, apareixent també a les grades altres grupuscles que començaren a definir un pancatalanisme filonazi, que es traduïu dins l'estadi amb l'exhibició de banderes amb símbols neonazis i amb cànctics de caràcter racista. Aquesta corrent cada vegada anava agafant més protagonisme dintre dels Boixos Nois, portant conflictes polítics interins dins del col·lectiu radical barcelonista.

La temporada 1988/89 va estar marcada per dos esdeveniments importants dins del grup. El primer de tots fou que arran del enduriment de la política preventiva de la junta del FC.Barcelona presidida per l'empresari català Josep Lluís Nuñez, es va decidir aïllar el grup portant-lo del gol sud a la tercera graderia, per tal d'evitar entre altres coses el llançament d'objectes a terreny de joc. El segon fet important fou que el grup decidí la nova imatge corporativa que esdevindria famosa arreu dels estadis espanyols i que actualment segueix essent el logotip que identifica els Boixos Nois. Aquest és un dibuix d'un bulldog anglès, copiat d'un coffe shop holandès, que amb cara de enrabiat, està envoltat per una esfera blanca i fons blau, flanquejat per la senyera (groc i vermell) i la bandera del Barça (blau i grana).

Al cap de dos anys en la temporada 1990/91 es negocià amb el vicepresident Joan Gaspar el retorn al gol sud, acceptant i comproment-se de que el grup mateix gestionaria la seguretat dins la graderia. Una vegada més els Boixos van tornar a la seva ubicació original dins el Camp Nou i això comportà una millor visibilitat i posterior creixement, arribant als 1000 membres. Pel jovent del moment els Boixos Nois eren un referent i molts es van sentir atrets per la dinàmica d'ultres i per la seva iconografia⁵, els quals van ser motivants perquè un nombre creixent de socis entressin a formar part de les files del grup radical, fent créixer l'estructura del grup i que aquest estigués present a tots els partits del Barça, ja sigui com a local o com a visitant.

La mort però del seguidor espanyolista al gener del 1991 i els següents episodis de violència que es van succeir arran d'aquestes disputes, provocà un augment de la seguretat i el control per part dels cossos policials i posteriorment una reacció per part dels Boixos. Aquets decidiren treure's la seva vestimenta, els seus hàbits i la imatge de skinhead per vestir-se d'una manera més casual, impensada, ocasional, sense cap samarreta ni bufanda que els identifiqués com a seguidors radicals. És el que s'anomenà a Anglaterra el fenomen del causalisme, desconegut a llavors en l'Estat Espanyol. Aquest consistia en adoptar una estètica de joventut normal per tal de passar desapercebuts davant la policia i fins hi tot davant dels grups rivals. Així podien portar a terme les seves accions sense ser detectats ni estar controlats des del inici.

⁵ L'estètica d'skinhead i classe obrera amb botes, caçadores de pilot, texans, el cap rapat, reflexaven una iconografia violenta i que imposava respecte. A més a més les banderes de la senyera i la creu de Sant Jordi, eren una mostra de la seva catalanitat.

D'aquesta manera van néixer els Casuats FCB, que al inici eren un petit grup que estava adscrit dins dels Boixos Nois, però poc a poc van anar agafant autonomia i es desvincularen del grup, mantenint però contactes pròxims, com encara ocorre actualment.

Els Casuats ens van nodrir de molts membres dels Boixos Nois, que atrets per la ultra-violència, terme famós per l'obra del britànic Anthony Burgess "*A Clock Work Orange*", foren agafant protagonisme dins i fora del estadi, essent responsables de bona part dels incidents amb altres grups, sobretot durant la presidència del club de Joan Laporta. La majoria dels membres que formen els Casuats, són d'ideologia nazi i nacional espanyolisme, i a més a més són coneguts perquè un bon contingent tenen antecedents policials o han estat a la presó per delinqüència organitzada, com ara tràfic de drogues, extorsió o violència al carrer.

Abans de la temporada 1994/95 el Camp Nou va sofrir unes reformes. Aquesta segona ampliació del Camp Nou estava caracteritzada per la rebaixa de tres metres el nivell del terreny de joc, per la supressió del fossat de precaució que separava el camp del públic, per les grades que es van allargar nou metres i perquè l'Estadi va guanyar en tot el perímetre unes 7.000 localitats de seient. A més a més la remodelació es va aprofitar també per adequar-se a les normes de la FIFA i de la UEFA i els convenis internacionals en matèria de seguretat. Les reformes van propiciar unes negociacions entre el Club i alguns grups ultres perquè es creés la Grada Jove. Al principi els Boixos Nois van rebutjar la iniciativa adduint l'excessiu protagonisme de la Penya Almogàvers en la grada. Malgrat les desavinences al inici de la temporada, la Grada Jove va ser una realitat i els Boixos Nois finalment van formar part juntament amb Almogàvers, Sang Culé i Unibarçataris.

La temporada 1995/96 va significar l'oficialització dels Boixos Nois com a penya legal del club, tot i així, el projecte de la Grada Jove, no anava com s'esperava ja que dins la mateixa hi havia tensions, sobretot entre els joves, generades per la política. Mentre que els Boixos Nois hi havia una gran quantitat de membres d'ideologia d'ultradreta i espanyolista, les altres penyes, sobretot Sang Culé estaven formades per gent de l'esquerra independentista. Aquestes diferències, portaren a que dins de la mateixa grada d'animació hi haguessin baralles i incidents, tot i defensar els mateixos colors, blau i grana.

Aquets successos violents van tenir el seu punt àlgid el dia 20 de desembre del 1997 quan en un partit en el que el FC Barcelona s'enfrontava amb l'Atlético de Madrid, just abans de que comencés el *match*, per megafonia es va demanar un minut de silenci pel reconeixement d'un soci i membre de la Grada Jove, el difunt Sergi Soto, mort dies abans a causa d'una sobredosi d'estupefaents. En aquest precís moment en el Gol Nord es va estendre una pancarta amb la llegenda "Sergi los Boixos no te olvidaremos" i amb l'efígie del difunt. Paral·lelament des de la tercera graderia del gol sud, on hi havia aposentats membres de Sang Culé, que havien decidit abandonar la Grada Jove per les desavinences, començaren a sortir càntics amb la consigna dissident de "Fora Nazis del Camp Nou", ja que en Sergi Soto, tenia un llarg historial delictiu i condemnes per ésser d'ideologia neonazi i espanyolista.

L'ambient doncs es va posar tens, ja que amb aquets càntics s'evidencià a tot el públic quins vincles ideològics tenia el radical mort i la majoria dels altres integrants. Així doncs una cinquantena de membres dels Boixos, van anar cap a la tercera graderia, d'on havien sortit els càntics. Va haver una situació de violència i pànic entre aficionats, ja que ni la policia ni la seguretat del club van intervenir i entre les empentes i cops, molts dels socis que estaven prop de la zona van veure's obligats a fugir per tal de no sortir malparats. Aquets fets van

comportar que hi hagués un debat a la premsa sobre la violència entre els culés a la vegada que el grup radical dels Boixos Nois començaven a ser mirats amb uns altres ulls per la directiva i l'opinió pública, com a membres agressius, violents i provocadors d'aldarulls. La imatge de la penya va quedar malmesa.

Altrament dins dels Boixos Nois va haver un debat intern que va portar a un relleu dels seus líders que van cedir el lloc a nous portaveus i encarregats del grup que decidiren portar el grup cap a una radicalitat extrema, allunyant-se dels principis ideològics del inici i allunyant-se també de la col·laboració amb altres col·lectius d'animació.

L'estiu del 2003, després de la dimissió del president Joan Gaspart, va haver eleccions a Can Barça, les quals van ser vençudes per la candidatura de Joan Laporta, que anteriorment havia donat suport a la campanya a favor del vot de censura el 1998. Per aquesta actitud bel·ligerant i per la perpetua adscripció dels Boixos Nois a la junta dirigida per Joan Gaspart, aquets no van estar d'acord amb el nou projecte que començava al 2003.

Durant la campanya política, Joan Laporta va assegurar tenir un pla per tal de tancar la porta als radicals amb un pla de seguretat. Amb frases com: "Sabem qui són els violents i acabarem amb ells; no tindran lloc a l'estadi ", el futur president del Barça mostrava en el seu programa electoral la voluntat d'acabar amb qualsevol manifestació de violència dins l'estadi. De les paraules van passar els fets i per primera vegada el president d'un club esportiu com el FC Barcelona, s'enfrontava obertament contra els seguidors radicals, els quals anys abans, havien gaudit d'una certa impunitat.

El pla anomenat "tolerància zero" va començar-se a aplicar-se amb fermesa i severitat, incidint però a l'evolució d'altres grups d'animació del club. La directiva començà un llarg pols amb els radicals, que es sentien víctimes d'una persecució sense precedents i disconformes amb el nou projecte, començaren a manifestar el seu rebuig cap el president Joan Laporta. Fet que comportà que hi haguessin certs incidents entre els Boixos Nois i la junta directiva que posteriorment decidir la il·legalització del grup radical com a penya oficial del club, expulsant a molts dels seus membres com a socis del FC. Barcelona.

En la última dècada els Boixos Nois han estat en altres fets violents fora del Camp Nou, com va ser el incident al mes de setembre del 2008 en el camp de Montjuïc, estadi on disputava els partits el RCD Espanyol. Va haver un llançament de bengales a les grades que va culminar amb detencions i empresonament de 5 membres dels Boixos.

En l'actualitat no es coneix el nombre exacte de persones que tenen el carnet de Boixos Nois. Segons la informació estreta de les entrevistes realitzades, són un 500 membres, dels quals 50 formen part dels Casuais, que són els que d'alguna manera decideixen les accions. A més a més de les seccions que es troben fora de Catalunya, les més actives són les de València, Aragó i la Rioja.

Dins del principat de Catalunya es troben les seccions Reservoir Dogs, els Youth Firm i els Combat FCB, dels quals molts tenen antecedents penals per formar part de grups d'extrema dreita i ser molt violents.

A més a més cal afegir que els Boixos segueixen tenint l'entrada vetada dins l'estadi i tampoc es permet portar cap bandera, bufanda ni pancarta on surti el seu logo o nom. Van rebutjar

també entrar a l'Espai d'Animació, tot i haver un debat intern per deixar de banda les discrepàncies amb altres grups d'animació i tornar novament a l'escena blaugrana.

El grup d'animació Sang Culé Cor Català (SCCC) és una altre grup que va néixer l'any 1991 a partir de la voluntat d'un grup d'amics, exmembres dels Boixos Nois, que volien fer un grup d'animació des d'on estaven situats, la tercera graderia del Gol Sud. Des del seu inici es van adscriure a una ideologia independentista, fet que comportà que es guanyessin amistats amb altres grups que havien expressat la seva ideologia d'esquerres i catalanista. A pesar d'això, aquesta orientació ideològica va portar a que el grup tingués un debat intern, en un moment de crisi, que va portar al fraccionament d'aquest.

Des de la tercera graderia SCCC va aconseguir realitzar tifos i coreografies espectaculars a partir de l'ús de bengales, banderes, pancartes, lones i altres. Els fets explicats en anterioritat, que van ocórrer el 20 de desembre del 1997, en motiu del minut de silenci a Sergi Soto, on van ser fortament agredits els membres del grup per una cinquantena de Boixos Nois, van portar a que SCCC és dissolgués d'immediat. Però després de diverses reunions internes, SCCC van retornar a la seva activitat tot i que decidiren abandonar l'assistència al Camp Nou, com a grup, no com a títol personal els seus membres.

Un nou grup va voler recuperar l'esperit i valors inicials, enfront d'aquest panorama tant incert i assolador. Però per culpa d'unes fortes discrepàncies dins del grup SCCC es va dividir en dos grups. Un va ser el grup que seguí mantenint el nom i que actualment amb els seus centenar de membres, anima sobretot al Palau Blaugrana i és present oficialment en la tercera graderia del Gol Sud. L'altre escissió va ser el grup que va adoptar el nom de Dracs 1991, en honor a l'any que es va fundar SCCC. Aquest grup no té presència dins l'estadi però si que és molt actiu en el Palau Blaugrana, animant sense parar a totes les seccions que hi juguen.

Un altre grup de radicals sorgits dels Boixos Nois va ser Inter City Culé, nascuts l'any 1994, a partir de la creació de la Grada Jove, la temporada 1994-95 i el posterior abandonament dels Boixos del Gol Sud. El seu nom està inspirat en les denominacions de molts grups *hooligans* britànics que es desplaçaven arreu del territori mitjançant el ferrocarril popular dels anys 60 i 70, els Inter City. Així doncs com deriva del seu nom el seu referent d'animació són els grups anglesos.

La seva ideologia és d'esquerres i catalanista, mostrant-la a partir de les banderes de Sant Jordi en els desplaçaments i dins el Camp Nou. La seva afiliació política ha provocat que hi hagi enfrontaments amb els Boixos Nois, sobretot amb els Casuais, que són d'extrema dreta. El grup no són més de 80 persones, amb una mitjana d'edat de 40-50 anys, ja que al ser un grup d'amics, no ha entrat gent nova per formar-hi part. Encara que ells no han provocat cap altercat, les vegades que s'han vist provocats per altres grups barcelonistes o inclòs la policia, han respòs.

Grup Fidel, com el seu nom indica és un altre grup d'animació que està format per antics membres dels Boixos Nois i de Sang Culé Cor Català. És va crear el 2004, però no van tenir la seva primera aparició fins la temporada següent, en el Gol Sud. El seu nom és un joc de paraules, fent un homenatge a Fidel Castro, expressant així la seva ideologia d'esquerres i la seva fidelitat al FC.Barcelona.

Al inici portaven pancartes inclús amb la data del 26-J, fent referència el Moviment cubà del 26 de juliol fundat pel Comandant Fidel Castro. Actualment però, no porten cap símbol polític ni cap bandera que mostri la seva ideologia.

Des de la seva fundació s'han mostrat molt crítics amb la directiva. Un exemple ben clar fou quan en un partit on s'enfrontava el FC.Barcelona i el Deportivo de la Coruña el mes de març del 2006, 7 membres del Grup Fidel van ser expulsats del camp per mostrar una pancarta on es podia llegir "Directiva + RACC= lladre\$". No obstant aquesta acció va fer que la seva popularitat entre els aficionats radicals blaugranes creixés.

Una altra característica rellevant d'aquest grup és la seva resistència en col·laborar amb altres grups, sobretot amb la Penya Almogàvers, ja que com Grup Fidel fa molts desplaçaments i gairebé sempre es troben amb Boixos Nois i els Casuais, prefereixen no tenir cap problema amb aquets al no ser amics d'Almogàvers. Altres grups però els consideren que són còmplices dels fets violents que fan els Boixos Nois, ja que des del 2008 la complicitat amb els Boixos va augmentar fins i tot, quan grup Fidel els invitava al seu sector del Gol Sud.

Actualment són 50 membres i des de la formació de l'Espai d'Animació no tenen representació al Camp Nou, tot i estar al Gol Nord, però com a membres de Supporters Barça o Supporters Puyol. Cal destacar també que són crítics de la manera d'animar com ho fan els *tifosi* italians, és a dir amb grans banderes, bombos i pancartes. A pesar d'això mantenen una amistat important amb Fedayn EAM, grup ultra del Nàpols, essent constant els viatges a Itàlia. Grup Fidel normalment utilitza la creu de Sant Jordi amb les sigles G-F com a estendard.

No s'ha d'oblidar tampoc el grup KF, que les seves sigles fan referència el nom de Komando Flippers. Va ser fundat l'any 1995 inicialment com una secció legal dels Boixos Nois, essent un nucli que va aglutinar al sector més nacionalista català del grup radical. Quan la ideologia dels Boixos Nois va començar a derivar cap a uns postulats més d'extrema dreta i espanyolistes, els Komando Flippers decidiren abandonar els Boixos Nois, ja que no es sentien identificats amb aquell pensament, contrari als seus principis.

Així doncs decidiren situar-se al Gol Sud, fugint de la Grada Jove, tot i que alguns membres es van quedar al Gol Nord o es van distribuir per tot l'estadi. Tot i tenir bona relació amb antics companys de Boixos, la facció Casuais els ha tingut en el seu punt de mira, fins hi tot en alguns moments els hi ha robat material, com ara pancartes i banderes.

En l'actualitat són uns 30 membres d'entre 35-40 anys i no estan tampoc dins de l'Espai d'Animació com a grup, si que algun membre assisteix però dins de la Penya Blaugrana Nostra Ensenya. Tenen com a referent d'animació els *hooligans* anglesos i molts d'ells formen part d'una penya barcelonina que dona suport al West Ham United de Londres, que viatja sovint a Anglaterra.

Altres grups destacats que han escrit una pagina dins del supportisme blaugrana, són els Ressaka Culé, un grup d'amics que l'any 2004 units pel seu barcelonisme i les ganes de festa, van decidir fer un grup d'animació. Al inici estaven situats al Gol Sud, tot i que de vegades altres membres del grup estaven repartits per tot l'estadi. La seva ideologia és sobretot de caire antifeixista, fet que els ha portat algun conflicte directe amb els Boixos Nois, o a rebre amenaces per part d'ells. En canvi amb els altres grups sempre han tingut una bona amistat.

Una de les característiques d'aquest grup és el seu intent de promocionar els tifos de llançament de paperets al inici de cada partit, en el moment que els jugadors salten a la gespa, emulant els *barras bravas*, els aficionats radicals dels camps argentins.

Actualment no són més que 20 persones i el grup està pràcticament dissolt. No estan dintre l'espai d'animació com a penya, tot i com és normal, si que hi ha algun membre que va a títol personal sobretot com a membre de la Penya Blaugrana Nostra Ensenya.

També cal fer menció els Taliban Blaugrana van néixer l'any 2000, quan un grup d'amics que estaven en el Gol Nord uns i uns altres que estaven a la Tercera Graderia, es van ajuntar per tal de fer un nou grup d'animació. Poc a poc es va anar nodrint de més gent que compartia la passió per animar el FC.Barcelona i que eren obertament independentistes a més a més de fer gala d'un humor negre i irònic.

Actualment la Penya Taliban Blaugrana, segueix a l'equip en gairebé tots els desplaçaments i segueix sent un grup d'amics, que tot i no haver entrat com a grup a l'Espai d'Animació, continuen assistint a l'estadi, fan desplaçaments, menjars i altres actes de difusió del barcelonisme.

Tòxics Ventura és una altre grup important dins dels radicals del Barça. Van nèixer a partir de la Penya Barcelonista Pep Ventura de Badalona, l'any 1993. Fa uns anys es trobaven en el Gol Sud, essent un petit grupuscle de només 40 membres. Ja porten bastants anys actuant de manera independent de la penya de la qual van sorgir. Arrel de la seva ideologia tenen una molt bona relació amb els Boixos Nois i els Casuais, ja que comparteixen desplaçaments i diferents activitats lúdiques. A més a més de compartir la visió crítica de la Junta directiva de Joan Laporta. Actualment no tenen entrada com a grup dins l'Espai d'Animació, però alguns si que entren a títol individual.

Per altra banda també trobem a La Youth Firm, en català, l'empresa/marca jove, és una branca que depèn dels Casuais, tot i que ells mateixos es fan dir com els joves dels Boixos Nois. Va ser fundada l'any 2006 per membres dels Boixos Nois i Casuais, que tenien una edat d'entre 18 i 20 anys, ja que la mitjana d'edat del grup que formaven era molt més elevada. Des d'una perspectiva objectiva, aquest grup ha estat utilitzat pels Casuais, aprofitant la ben entesa d'una joventut poc racional, com a mitjà per dur a terme feines brutes, com ara anar apallissar els aficionats d'equips contraris o passar drogues.

Des de la seva formació sempre han estat presents als desplaçaments però mai han entrat al Camp Nou, moltes vegades per voluntat pròpia, ja que estan en contra de la directiva. És una de les seccions més violentes dels Boixos, acumulant nombrosos accidents per pallisses i al estar estretament lligats a la banda criminal dels Casuais, la Youth Firm també acumula moltes detencions i condemnes policials per tràfic d'estupefaents i extorsió.

Actualment són una cinquantena d'homes d'uns 30 anys de mitjana i només entre 5 i 10 han aconseguit entrar al gol nord i formar part de l'Espai d'Animació, a partir dels grup Supporters Barça, ja que no tenien cap antecedent penal.

Finalment s'ha de fer menció de la Penya UniBarçataris, com bé expressa el seu nom és una penya blaugrana universitària, fundada per estudiants de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, que va nèixer el 21 d'abril de 1992, un mes abans de que el FC.Barcelona guanyés la seva primera Copa d'Europa a Wembley.

Des de la seva existència aquesta penya va ocupar el Gol Nord. Durant el període de la primera Grada Jove van seguir estant-hi tot i l'agressió dels Boixos Nois a Sang Culé. Això és una mostra de la seva amistat amb Boixos i de que la seva ideologia és de drete. Actualment són una vintena de membres inclús menys i no estan presents dins l'estadi. Com a grup d'amics comparteixen la seva afició del futbol en un local de la Vila de Gràcia, tot i que 5 o 6 assisteixen a l'estadi a títol individual.

7. Estratègies per combatre la violència en el futbol:

Des de l'aparició del fenomen *hooligan* a Anglaterra les mesures per controlar aquesta violència als carrers entre aficions rivals ha estat una major presència de cossos policials i un enduriment del codi penal envers a les sancions derivades dels enfrontaments entre grups radicals o entre aquets i els cossos de seguretat.

Des del 70 a Anglaterra els dies de partit s'intentava tenir controlades les dos aficions dels equips que anaven a disputar el *match* des de hores abans i fins que no passessin dos hores després del partit els cossos policials no es dissolien. Aquesta mesura encara persisteix i amb l'ajuda de l'aparició de la tecnologia de les càmeres, sobretot a Gran Bretanya, ha ajudat a poder evitar enfrontaments entre bandes rivals. Tot i així els *hooligans* se les han empescat per tal de fugir del control policial i quedar amb les altres bandes a un lloc allunyat de l'estadi per tal de barallar-se.

Altres mesures que s'han creat ha estat la presència policial dins dels estadis i la prohibició de l'entrada de certs grups d'ultres o de persones que tenen antecedents per violència, deixant en mans de la policia el poder del dret d'admissió en els recintes esportius.

Tot i així també hi ha mesures inclusives i participatives on els clubs i els aficionats han decidit col·laborar per tal de que no es visquin situacions de violència i malmetin la imatge del club. Aquestes són les creacions d'espais a l'estadi, on de forma controlada per la policia i per part dels dirigents dels grups radicals, s'intenta que s'animi el club amb cànctics però que s'eviti qualsevol conflicte amb les aficions rivals.

Per part de les institucions del futbol també s'han utilitzat mesures legals per eradicar la violència en el futbol, com és la prohibició de la venda i l'entrada de begudes alcohòliques als estadis o que els estadis compleixin les mesures legals imposades per la FIFA o altres institucions del futbol. Un exemple d'això fou les mesures que imposà la UEFA després de les tragèdies de Heyssel (1985) i sobretot Hillsborough (1989).

En la primera en una final de la Copa d'Europa entre el Liperpool FC. I la Juventus de Turí a Brussel·les, 39 aficionats van morir a causa d'una allau humana, fet que culpant els aficionats del club anglès, la UEFA i amb el suport de la primera ministra anglesa neoliberal Margaret Thatcher, van prohibir indefinidament la participació dels clubs anglesos a la competició europea. En la segona, 96 persones van morir en una altre allau humana, en les semifinals de la Copa Anglesa de Football, entre el Liperpool FC i el Nottingham Forest després de que és superés l'aforament de les grades. Tot i que la tragèdia no va ser causada per la violència sinó per la massiva presència d'aficionats i les poques mesures de seguretat, va ser l'espoleta perquè el govern de Margaret Thatcher es decidís a actuar amb contundència i dictés la «Football Spectators Act» i el «Informe Taylor» per eradicar el fenomen del «hooliganisme» i millorar la seguretat en els estadis. En aquest cas la UEFA també va obligar

a que tots els estadis haurien de posar seients en les graderies, eliminant les graderies en esglaons, per evitar la massificació d'aquestes.

A Espanya, senyala Carles Viñas (2006), com que el fenomen ultra va arribar a la dècada dels 90's, les polítiques vers la violència en el futbol van aparèixer més tard. Al inici els diferents clubs tenien una política de col·laboració amb les aficions, és a dir que proporcionaven certes ajudes per tal de que aquets radicals, es poguessin desplaçar els altres camps, poguessin fer mosaics i els hi proporcionaven també magatzems per poder guardar material, com ara banderes, pancartes etc.

Altres privilegis que han tingut certs grups d'animació és l'accés a l'estadi abans que qualsevol persona per preparar certs mosaics o l'animació, la venda d'entrades il·legal per poder finançar-se o poder fer que entri més gent del seu grup social o fins hi tot que poguessin entrar i sortir de l'estadi durant els partits, quan altres aficionats no podien. Un clar exemple és la política de l'empresari Florentino Pérez, actual president del Real Madrid Club de Futbol amb els Ultra Sur, radicals del club blanc, tal i com un narra Antonio Salas (2003) en el seu treball periodístic.

Tot i aquesta col·laboració la majoria de presidents dels clubs espanyols, no van posar traves als radicals del futbol fet que va comportar que moltes vegades, aquets últims tinguessin llibertat per realitzar qualsevol activitat, portant doncs incidents a les grades i fora del camp. Només el Ministeri del Interior era qui posava les mesures (com és el desplegament de forces de l'ordre), moltes vegades poc efectives, per tal de mitigar aquesta violència en el món del futbol.

Per part de la LFP tot i posar certes multes aficions per insults racistes en certs estadis, el desembre del 2014⁶ va ser un any important perquè es convocà d'urgència la Comissió Nacional d'Antiviolença, pel president Javier Tebas, per tal d'eradicar els ultres en 24 mesos, aprovant normes per tancar parcialment les graderies per insults, creant un llistat oficial del grups ultres (que abans no hi havia)i amb col·laboració del CSD i de la Policia Nacional i també regulant la venda d'entrades.

També hi havia la intenció d'elaborar un Codi Ètic per a mitjans de comunicació a pactar amb l'Associació Esportiva de la Premsa, amb la finalitat de baixar el to del discurs i el llenguatge en certs espais que, en opinió dels experts, eleven el to.

Per altra banda un tema que es volia abordar era la de prohibir viatjar a qualsevol grup ultra que generi un focus de conflicte en alguna ciutat. Aquesta mesura ja existia en països com Argentina però la legislació que vol adoptar la LFP és la del *Calcio* italià, ja que Itàlia és un país model respecte aquestes polítiques.

Totes aquestes polítiques s'han dut a terme en més o menys amb poc èxit, ja que encara persisteixen els grups ultres i com es pot confirmar a partir de la premsa encara segueixen havent-hi accidents, com ara l'assassinat⁷ d'un ultra dels Riazor Blues, grup radical del Deportivo de la Corunya a mans dels Frente Atlético, *hooligans* del Atlético de Madrid el 30

⁶ (2014, 12). La derrota del fútbol. AS. Obtenido 05, 2017, de http://futbol.as.com/futbol/2014/12/02/primera/1417492211_115204.html

⁷ (2016, 11). Dos años de la muerte de "Jimmy". El País. Obtenido 05, 2017, de http://deportes.elpais.com/deportes/2016/11/30/actualidad/1480509335_143271.html

de novembre del 2014 o l'atac⁸ amb pals i bats per part de 50 ultres del Deportivo Alabés a 20 seguidors del FC.Barcelona, el 11 de febrer del 2017 a Vitòria-Gasteiz.

Pel que fa a Catalunya, el 31 de juliol de l'any 2000, s'aprovà el Decret legislatiu 1/2000 en la Llei de l'Esport. A partir de la creació de la Comissió contra la Violència en Espectacles Esportius⁹, dirigida per un membre de la Secretaria General de l'Esport, s'intenta de manera organitzada elaborar informes sobre la violència en estadis o esdeveniments esportius, proposar a les autoritats pertinents que apliquin mesures sancionadores als violents, promoure i divulgar accions de prevenció i campanyes de col·laboració ciutadana, prohibir l'entrada a qualsevol persona que vagi sota els efectes de l'alcohol o les drogues dins de recintes esportius, etc. Amb aquestes mesures i les imposades per l'estat en diferents decrets com la Llei 19/2007, d'11 de juliol, contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport (BOE núm. 166), la Generalitat de Catalunya vol combatre contra qualsevol manifestació de violència i falta de respecte dins del món de l'esport.

A Can Barça les polítiques envers els ultres han estat heterogènies segons les directives i han seguit el patró d'altres clubs espanyols. Al inici hi va haver una política d'acceptació i passivitat, donant alguns privilegis i acceptant de vegades a contracor les mesures de la Liga de Fútbol Profesional (LFP), com són les multes per insults o incidents o el tancament de Gol Nord en el cas del FCBarcelona. Tant Josep Lluís Nuñez president del FC.Barcelona entre el 1978 fins al 2000 com Joan Gaspart i Solves (2000-2003), mai van posar cap traba al ultres de Barça, fent que els Boixos Nois estiguessin emparats per les directives. Fins hi tot va haver certa complicitat i xerrades entre directiva i radicals per tal de fer la Grada Jove l'any 1994, on els diferents grups d'ultres del club blaugrana podrien, al Gol Sud, tenir una grada exclusivament per ells.

No va ser fins l'arribada de Joan Laporta, el 2003, quan es va convertir en el primer president de l'estat espanyol que prohibia l'entrada dels ultres, en aquest cas dels Boixos Nois, a l'estadi, cosa que li va portar problemes traduïts en amenaces per part del col·lectiu radical. Aquesta política va ser presentada en les Jornades de Seguretat i Prevenció de la Violència en els estadis, celebrada els dies 4 i 5 de desembre del 2003, en el Hotel Arts. Amb col·laboració amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, ponents com Dr. Manuel Comeron (Coordinador de prevenció del hooliganisme de la Ciutat de Liege i professor de criminologia a la Universitat de Liege), Dr. Carles Feixa (antropòleg social de la Universitat de Lleida, especialitzat en les tendències juvenils), Inspectors Caps com Chris Broome i Andy Brame (London Metropolitan Police i directors del Football Intelligence Unit), representants de diferents clubs de la Primera Divisió Espanyola i representants també de la Generalitat de Catalunya, l'ajuntament de Barcelona i de la Comissió Antiviolença del Estat Espanyol, es van poder fer unes xerrades on s'abordaren molts dels problemes que suposava la presència d'ultres dins i fora de l'estadi, tot exposant solucions per combatre aquest tema.

Aquesta política combativa arribar el seu zenit, quan la directiva del FC.Barcelona va decidir expulsà permanentment els Boixos Nois de l'estadi i traient-los el títol de Penya

⁸ (2017, 02). Un hincha culé, dado de alta tras ser herido en Vitoria tras una agresión de 50 encapuchados. Mundo Deportivo. Obtenido 05, 2017, de <http://www.mundodeportivo.com/futbol/20170211/414258866575/pelea-hinchas-alaves-barcelona-bar.html>

⁹ (2000, 07). Comissió contra la Violència en Espectacles Esportius. Gencat.cat. Obtenido 05, 2017, de http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=18789

Barcelonista. A més a més aquesta norma segueix vigent en l'actualitat i la seguretat del club té ordre de requisar qualsevol element amb la simbologia dels Boixos Nois.

D'altres entitats esportives que també han seguit aquesta política de persecució i prohibició, han estat el Real Club Deportivo Espanyol, amb l'expulsió de les Brigades Blanquiazules, el 2010 o també l'expulsió dels Ultra Sur, el 2013, per part de la junta directiva del Real Madrid, presidida per Florentino Pérez.

Amb l'entrada de Sandro Rosell i Feliu a la presidència del FC. Barcelona l'any 2010, es començà una política de diàleg amb la joventut radical del Barça, per tal de buscar un consens i poder fer una Grada d'Animació conjunta, tot controlant que no hi hagués cap acte delictiu. El departament de interior de Catalunya amb col·laboració dels mossos van pressionar molt perquè aquesta iniciativa no tirés endavant i després de les conjuntures polítiques i judicials que va haver d'aguantar el FC.Barcelona i la conseqüent dimissió, el 2014, de Sandro Rosell de la directiva del club, el projecte es va quedar en *stand by*.

A finals de la temporada 2015-2016 però el Barça es va veure obligat a tornar a engegar el tema de la Grada D'Animació per donar compliment al requeriment de la LFP, que instava a tots els clubs que tenien grups d'animació organitzats, els havien d'agrupar en un espai en els seus estadis amb unes mesures específiques de tancament, control i accés. És per aquesta raó que el projecte de la grada d'animació va haver de ser aprovat per la Junta Directiva del FC.Barcelona, tot negociant amb els ultres per una banda i amb els Mossos d'Esquadra i el Departament d'Interior per una altra, per tal de que es pogués tenir un Espai d'Animació la temporada 2016-17, on es complissin tots els requisits.

III.METODOLOGIA:

L'objecte d'estudi en aquest treball, és l'Espai d'Animació del FC.Barcelona. Com ve s'ha explicat l'objectiu doncs en aquest treball era fer un anàlisi descriptiu d'aquesta graderia sorgida la temporada 2016-2017. Per tant, per a realitzar l'estudi s'escollí la metodologia qualitativa i en concret l'entrevista com a tècnica de recollida d'informació, essent el més adequat per estudiar la graderia i el fenomen ultra.

Segons (Sampieri y Cols, 2003) aquest tipus de metodologia permet descobrir o plantejar preguntes que ajudin a reconstruir la realitat tal i com l'observen els subjectes d'un sistema social definit. L'objectiu de la qual doncs no és provar una hipòtesis o mesurar quelcom, sinó més aviat descriure un fet social que està ocurrent en un espai determinat. Les hipòtesis doncs sorgeixen en el transcurs del treball de camp.

Al ser una metodologia qualitativa no s'ha utilitzat taules ni tampoc formulacions estadístiques. Més aviat a través de la recerca bibliogràfica, recerca de notícies a la premsa escrita a la xarxa i amb l'elaboració d'entrevistes realitzades a membres d'alguns grups d'animació del FCB, que aportaren els seus punts de vista d'aquest fenomen, es va poder analitzar els grups d'aficionats del FCB i l'Espai d'Animació que els aglutina i tenir una visió més objectiva de quin és el seu *modus operandi*, el seu pensament, la seva identitat i la relació que tenen amb el seu entorn, és a dir les relacions de poder que esdevenen entre el club i les penyes d'aficionats, i les que es donen entre ells i la policia o la resta de persones que venen al camp per veure el futbol.

Al inici s'havia plantejat l'objectiu de realitzar entrevistes a diferents actors que interactuen en el context social del hooliganisme. És a dir els aficionats radicals, l'entitat esportiva que facilita que els darrers puguin estar dins l'estadi i que a la vegada representen el cub el qual forma part de la identitat dels fanàtics i finalment els cossos de seguretat que són els encarregats de controlar, vigilar i procedir actuant en cas de que es trenquin les normes establertes. Per manca de temps i recursos, es va decidir canviar d'estratègia, tot centrant-se només en els actors principals, és a dir l'aficionat, l'usuari de l'Espai d'Animació que està present en cada partit i ha viscut el procés de canvi i d'estructuració de l'espai, a més a més, és partícip del fenomen dels ultres, ja que per la seva experiència ha viscut molts moments que són font de informació essencial per a realitzar el treball.

Així doncs una vegada centrada la investigació en els aficionats radicals blaugranes es decidí fer el guió de l'entrevista ja que aquesta eina d'investigació té certs avantatges com ara que és un procés flexible i que està basat en models de recollida de dades tals com descripcions, observacions i diàlegs sobre qüestions obertes. També és un mètode de gran interès sociològic, perquè no només s'obtenen certes informacions objectives sinó que a través del llenguatge i certs gestos, s'aconsegueixen dades subjectives que després són plasmades en l'anàlisi.

El tipus d'entrevista seleccionada va ser la individual semioberta, ja que prèviament es va preparar un guió i va haver una planificació de com estarien orientades les preguntes. També hi va haver una acotació a la informació que s'havia d'obtenir, però a la vegada les preguntes que es van preparar, eren obertes per tal de que la persona entrevistada pogués donar matisos en les seves respostes que aportaven aquestes un valor afegit en la informació donada.

És necessari comentar que va haver una impossibilitat de poder entrevistar a un gran nombre de membres de l'Espai d'Animació, ja que els recursos i el temps necessari per a realitzar-lo dificultaven l'elaboració d'un anàlisi més exhaustiu. No gens menys es va considerar que la realització de set entrevistes a membres de la Grada Jove (1 de Penya Blaugrana Nostra Ensenya, 1 Penya Blaugrana Sant Jordi, 1 Supporters Puyol, 2 Almogàvers i 2 Supporters Barça), proporcionava la informació adient per tenir una imatge nítida de qui compon l'Espai d'Animació, ja que es va realitzar com a mínim una entrevista a un membre de cada penya que forma la grada d'animació.

En lloc doncs d'intentar obtenir molta informació generalitzada d'aquest col·lectiu que està format per 1200 persones, amb aquesta petita i completa mostra, es va intentar captar el contingut de les experiències i significats que es donaven en cada subjecte entrevistat. Per tant a través de les entrevistes es va poder fer un anàlisi detallat del perfil de cadascun dels membres del Gol Nord, de quines relacions tenen entre ells, quina relació tenen amb el club i quines mesures han hagut d'acceptar per tal de prevenir incidents amb altres aficions rivals o dins l'estadi. Tant la recerca bibliogràfica com la d'informació a hemeroteques també ha estat essencial per a completar aquest estudi.

Dins del context de les entrevistes als seguidors radicals, el contacte es va efectuar mitjançant les xarxes socials i una direcció de correu proporcionada pel Futbol Club Barcelona en el seu web oficial. També cal destacar que a l'hora d'enviar el missatge per tal de contactar amb els membres de l'Espai d'Animació es va especificar que no s'era periodista, ja que consideren que les persones que es dediquen aquest ofici generen informació falsa i estigmatitzadora cap al col·lectiu de supporters del futbol, a la vegada que es va anar en compte a l'hora de realitzar-les com ara les premisses de no lluir una estètica que provoqui recel o desconfiança cap l'entrevistat i usar un codi de paraules específic, és a dir un vocabulari neutre enfocant la basant d'un estudiant universitari, per tal d'evitar possibles biaixos en la informació recaptada.

També per evitar qualsevol problema i protegir la identitat dels entrevistats, es va informar que es respectaria l'anonimat, es a dir que en l'anàlisi, els noms que surten són completament falsos. Esmentà també que es partia de cert avantatge, ja que tot i no haver fet investigació de camp, si que per experiència pròpia ja s'havia realitzat contactes amb persones del perfil similar a les entrevistades amb anterioritat, aleshores interactuar, no va suposar cap problema.

En un projecte més ambiciós i amb molt més temps es recomanaria poder realitzar entrevistes als Mossos D'Esquadra perquè es pugui obtenir informació de com s'encarreguen de gestionar la seguretat de l'Espai d'Animació i quin és el protocol a seguir en cas d'haver incidents provocats pel comportament violent dels ultres. Tanmateix també s'hauria de fer una entrevista al Futbol Club Barcelona, posant-se en contacte amb el departament de premsa, ja que la informació facilitada per l'entitat, com ara quins han estat els processos per tal de donar cabuda aficionats dins d'un espai destinat a l'animació, quina relació hi ha amb els aficionats, com es controla la seguretat dins i fora l'estadi i la relació amb les forces de seguretat, pot aportar una visió diferent de l'espai d'animació i com s'ha gestionat aquest a través del contacte amb les diferents penyes, essent un element per completar encara més aquest treball. Tot i així el web de l'entitat esportiva barcelonina ha estat consultada i per tal de recollir algunes de les informacions necessàries per tal de realitzar aquest treball.

IV. ANÀLISIS:

1. L'Espai D'Animació

L'espai d'animació és un projecte que es va desenvolupar no per la voluntat del Futbol Club Barcelona, més aviat va ser una imposició de la Lliga de Futbol Professional (LFP), que en voluntat de tenir controlats tots els seguidors radicals, en una mateixa zona de l'estadi, abans de la temporada 2016-17, va ordenar a tots els clubs de primera perquè treballassin per tal de gestionar als socis que volguessin formar part d'aquest espai destinat a l'animació.

Com explicà en Francesc, membre entrevistat de la PB Creu de Sant Jordi, quan l'empresari català Sandro Rosell es va presentar a la candidatura de la presidència del Futbol Club Barcelona, va prometre en el seu programa la creació d'un espai destinat a que tots els *hooligans*, poguessin estar junts i que fossin el nucli dur d'animació del Camp Nou, suposadament per atreure els vots dels socis més joves i radicals, que en part estaven en contra de Joan Laporta i la seva directiva, per l'expulsió del Boixos Nois durant la seva legislatura.

Després de que la candidatura de Sandro Rosell guanyés les eleccions l'estiu del 2010, una de les coses que va fer fou una reunió informal a casa seva amb totes les penyes que estaven interessades en formar part del projecte de la grada d'animació:

Hi van assistir la majoria dels grups més actius del supportisme culé, com ara els Boixos Nois, Almogàvers, nosaltres (Nostra Ensenya), Tòxics, els Kommando, la Creu de Sant Jordi, els pirats dels Talibans.....Bé, gaire bé la majoria que estaven interessats assistiren, no pas els Casuais i els seus cadells¹⁰, que estan més interessats en buscar baralla i emborratjar-se. [Riures] (Entrevista a Miquel, membre de Nostra Ensenya).

En aquesta reunió es van parlar sobre quin era el projecte que havia pensat Sandro Rosell per tal de crear la grada d'animació, però com coincidiren en Manel i en Sergi, el primer membre entrevistat d'Almogàvers i el segon membre dels Supporters Puyol, l'empresari català estava actuant d'esquenes a la seva directiva, més aviat era un projecte personal i no pas institucional. Els hi va comentar que intentaria fer tot el possible perquè en la junta s'aprovés el projecte i com que ell era president el seu vot tindria més pes i es podria tirar endavant. Però que els membres com Josep maria Bartomeu, vicepresident en aquell gabinet, o Toni Freixa, portaveu del club, no estaven interessats a donar el que demanaven les penyes blaugranes.

Tot i que la majoria de les coses que es van parlar en la reunió foren promeses informals i no es va signar cap document, no va quedar constància dels diferents punts que es van debatre, no gens menys en Francesc de la PB sant Jordi, va especificar que sobretot es va parlar de la seguretat i que si es realitzava la graderia d'animació, a canvi de certs avantatges per preparar algun mosaic o anar als desplaçaments, els radicals es comprometrien a vigilar els seus propis membres perquè no actuessin de forma violenta o fora de la llei, respectant a les institucions perquè el club no revés cap multa per part d'aquestes.

En conclusió aquesta reunió va ser una negociació entre els actors que estaven interessat en poder realitzar una graderia conjunta, és a dir els ultres, i per altre banda Sandro Rosell com a representant de la institució esportiva. Ambdós actors volien una cosa semblant però

¹⁰ En aquest cas s'està referint a la Youth Firm, ja que la majoria dels membres d'aquest grup estan subordinats pels Casuais.

també havien de cedir en certs punts, sobretot els *supporters* que haurien de cedir part de la seva llibertat i no actuar de la forma que ells voldrien actuen fora del marge de la llei. És important veure que fou el primer contacte dels radicals amb el club i que estaven planejant la gènesis de l'Espai d'Animació.

Tot i les expectatives dels aficionats per a fer aquesta graderia, Sandro Rosell en contra el seu pensament, no va poder convèncer els membres de la seva junta i el projecte no va tirar endavant. Sobretot quedar en paraules, quan l'any 2014 decidí dimitir com a president del FC.Barcelona, per evitar embrutar la imatge del club respecte a la querella admesa i tramitada per l'apropiació indeguda en el fitxatge del jugador brasiler Neymar i per les amenaces i atacs que havia rebut ell i la seva família.

Quan es va arribar al final de la temporada 2014-15, la LFP a través d'un informe, va explicar els clubs la voluntat d'ella mateixa de fomentar espais d'animació locals en tots els estadis, implementant un control biomètric de petjada dactilar. El agost del 2015 va fer pública i oficial aquesta decisió, i els grups aficionats del Barça van veure l'oportunitat per poder tornar a reobrir el debat de l'espai d'animació. I així va ser ja que la nova normativa de la LFP, va facilitar que el club convergís la promesa que havia realitzat anys abans a un sector del barcelonisme.

Tot i que les diverses penyes estaven satisfetes de com s'havien desenvolupat els fets, perquè en algun moment aconseguirien allò que s'havia demanat feia anys, el que tenien clar és que rere la proposta dinamitzadora d'animació de la lliga, hi havia la voluntat per part d'aquest de reduir ultres en un punt de l'estadi, per controlar-los amb mesures de seguretat efectives: <<Estava clar que la Lliga ha volgut tenir-nos a tots controlats en una graderia, per evitar qualsevol acció que no els hi agradi>> (Manel, membre d'Almogàvers).

També aquesta normativa estava destinada, com va comentar en Jordi, membre entrevistat de Supporters Barça, a donar a una imatge en el mitjans de comunicació de que la Lliga era la millor del món en futbol. És a dir que durant els partits les càmeres enfocarien al sector on estarien tots els ultres per fer creure a l'espectador de que es tracta d'un partit emocionant, evitant gravar a sectors de la graderia que estan buits, essent un estratègia de màrqueting evident.

D'aquesta manera durant la temporada del 2015-16, el Futbol Club Barcelona, va començar a fer reunions varies amb les penyes interessades a formar part del projecte. També però van fer reunions amb la Governació de la Generalitat i amb els Mossos d'Esquadra per tal delimitar els requisits necessaris per entrar a formar part d'aquest espai regulat. És en aquestes reunions que es decidiren finalment quins serien els grups que en formarien part, despenjant-se del projecte els Boixos Nois, que vetats dins l'estadi, no van tenir la voluntat per actuar conjuntament amb altres grups i rebutjaren les exigències marcades pel club. Si que van acceptar les penyes blaugranes Creu de Sant Jordi, Almogàvers i Nostra Ensenya i els grups d'animació Supporters Puyol i Supporters Barça, quedant així configurada la graderia d'animació de la temporada 2016-17.

L'any 1994 com s'ha comentat anteriorment, ja es va formar una graderia jove, en el qual la majoria dels grups radicals del FC.Barcelona van anar a parar. El problema del fracàs d'aquesta fou que la majoria dels integrants dels Boixos Nois, tenien un pensament d'ideologia d'extrema dreta i espanyolista, fet que xocava amb la ideologia de l'altre resta de

grups que eren independentistes i d'esquerres. Aquestes diferències ideològiques i polítiques portaren a la desunió de la grada i a conflictes dins la mateixa, arribant a extrems de violència incontrolable.

En aquella Grada Jove, els neonazis dels Boixos només volien inventar-se un enemic, si hi havia algú nou que no els hi agradés, perdut per allà, anaven a per ell. S'havia d'anar en compte amb el que deies o mostraves, hi havia una tensió en la grada. Això és el que va fer que molta gent es marxés a tercera graderia o al Gol Nord, permeten que els nazis s'apoderessin de la graderia. (Entrevista a Sergi, membre de Supporters Puyol)

És evident que el fracàs de la Grada jove, que arribà al seu final l'any 1999, va ser per les tensions entre els membres que la formaven i la no avinença d'aquets. Aquest problema, estava present en el pensament dels ultres que havien viscut aquells anys violents i tant el club blaugrana presidit per Josep Maria Bartomeu, com els Mossos volien evitar a tot cost aquestes tensions, ja que l'entitat policial era coneixedora de la ideologia dominant de cada grup radical.

2. Composició de les grades:

Al inici de la ja acabada temporada, els diferents grups que van poder entrar al nou espai d'animació, inaugurat en el primer partit de la lliga, com ja s'ha comentat només van ser 5: la Penya Blaugrana Creu de Sant Jordi, P.B.Almogàvers i P.B.Nostra Ensenya i els grups d'animació Supporters Puyol i Supporters Barça.

La primera de totes va ser fundada l'any 1993 i al inici s'establí al Gol Sud. La penya va sorgir, com explicà en Francesc, membre d'aquesta, per la voluntat d'un grup d'amics que units pel seu catalanisme i que animaven el Barça ja des de finals dels anys 80, decidiren crear aquest grupuscle. El seu lema és Orgull i Fidelitat i el seu estendard és l'au fènix (fent al·lusió al au fènix de la Renaixença) en mig de la creu de Sant Jordi, patró de Catalunya i símbol per antonomàsia del catalanisme. Com moltes altres penyes, incloent Nostra Ensenya, formen part de la Federació de penyes Barcelonès Oest.

Actualment són un centenar de persones, essent la penya més petita de l'Espai d'Animació, tot i que alguns no tenen el carnet del FC.Barcelona. La mitjana d'edat són d'uns 40 anys, ja que la majoria dels que la van fundar segueixen actius. En paraules de Francesc, només un 10% dels membres són dones, per tant es fa palès que en el món dels ultres la presència de la dona és pràcticament nul·la. Pel que fa altres característiques sociodemogràfiques, la majoria dels membres tenen estudis de formació professional i alguns universitaris. Es cataloguen com a fills de barris barcelonins amb forta presència de classe obrera (Sant Andreu, Poble Sec, Poble Nou, Nou Barris, La Verneda), tot i que per la informació recollida, alguns es podrien etiquetar de classe mitjana.

Per entrar-hi la gent ha de ser evidentment culé però sobretot independentista, ja que la penya s'autodefineix com a patriota. Francesc comentà a l'entrevista que es va donar el cas d'algun membre, que s'havia apuntat per formar-hi part, fou expulsat perquè no compartia els mateixos valors que la resta de gent.

Totes les persones que han preguntat per entrar a ser membres, se'ls informa quina és la ideologia de la penya. Francesc apuntà que abans de la formació de l'Espai d'Animació, la PB.Creu de Sant Jordi, ja era bastant tancada, i a diferències de les altres, ho segueix sent, en major mesura perquè volen evitar qualsevol entrada de gent que no pensi com ells.

Quan l'equip juga a casa, una tercera part dels membres, els quals no poden entrar a l'estadi per no tenir carnet, es queden mirant el partit dins del local propi, que es troba al Poblenou. En aquest espai també veuen els partits quan el Barça juga de visitant i allà poden parlar del FC.Barcelona i com està anant la temporada, les seves batalletes d'anys anteriors o parlen de política, sobretot en els últims anys, la independència de Catalunya té un protagonisme important. Són una penya que es fa bastant viatges també, per animar el club al que són fidels.

Altres activitats lluny dels estadis de futbol ha estat presentacions de llibres relacionats amb el FC Barcelona o dinars conjunts amb tots els membres. Des de fa deu anys mantenen una tradició que és la de coorganitzar juntament amb la PB l'Urpa, el Memorial Josep Suñol per reivindicar la figura del president màrtir, afusellat l'any 1936 pel general Franco.

La penya blaugrana Almogàvers va ser fundada l'any 1989 per un grup d'amics, que tenien la voluntat d'aconseguir un grup d'animació que emulés els *tifosi* italians és a dir amb mosaics i moltes banderes onejant a les grades. El seu nom deriva dels soldats catalans de la corona catalano-aragonesa, que en el segle XIV, ajudaren a conquerir grans extensions de territori per la corona. Amb aquest homenatge es volia emular la gesta d'aquets soldats amb el Barça, que hauria de conquerir Europa.

L'Alex, membre entrevistat dels Almogàvers, recorda com els primers integrants ja començaren a tenir una relació íntima amb el club, ja que es van dirigir a ells per tal de que els ajudessin a captar socis joves, demanant-los un llistat de possibles socis interessats, per poder-los enviar informació.

Amb el nou primer integrants, el 1 de novembre del 1989 es va oficialitzar la penya, situant-se a la tercera graderia del Camp Nou, en un partit de la Recopa d'Europa contra el club belga RSC Anderlecht. Tot i així els fundadors d'Almogàvers van pressionar a la junta directiva per canviar la seva localització dins l'estadi, aconseguint finalment l'accés a la primera graderia del mateix fons, coincidint en el mateix dia que es disputava un partit d'anada de la Supercopa d'Europa contra els *rossoneri* de l'AC Milan.

Del seu primer any com a penya d'animació cal d'estacà una acció mediàtica que els va fer populars dintre de l'escena del supportisme culé. I és que durant un partit van deixar un garrí a la gespa amb una samarra negra on s'hi podia llegir el nom de Brito, en al·lusió al col·legiat Brito Arceo que havia d'arbitrar un Barça-Sevilla.

La ideologia d'Almogàvers ha estat sempre de caràcter catalanista independentista. En la temporada 1990-91 va ser important pel nou grup d'animació perquè fou quan es van legalitzar com a Penya oficial del FC.Barcelona i també van rebre el reconeixement del barcelonisme i de la majoria dels grups radicals, tant a nivell nacional com internacional, gràcies al triomf de la seva primera coreografia. Es tractava d'un enorme mosaic, que abans del Clàssic Barça-Madrid, van mostrar un espectacle mai vist a la lliga espanyola, gràcies a que Almogàvers va ser pionera en exportar els mosaics típics de les graderies italianes, fruit de la relació que tenien amb diversos mandataris de *tifosi* italians.

El dia en que el Barça guanyà la seva primera Copa d'Europa a l'estadi de Wembley, el dia 20 de maig del 1992, la penya Almogàvers va tornar a fer un mosaic amb 22.500 cartolines, essent la primera vegada que es realitzava la coreografia més gran per part d'un grup d'animació a l'estranger.

Almogàvers va continuar realitzant mosaics durant les següents temporades, fet que provocà que rebés lloances per la seva innovació en l'animació del estadi. Tanmateix també va rebre fortes crítiques, sobretot per part dels Boixos Nois que es queixaven de que els hi havia tret protagonisme a l'estadi, fruit suposadament d'un atac de gelosia, ja que la penya fundada l'any 1989 rebien un patrocini per part de certs diaris esportius, que finançaven molts dels mosaics que realitzaven, ja que van veure aquesta forma d'animar com una oportunitat de fer màrqueting.

També va rebre crítiques per part de grups radicals ja que des de la fundació, Almogàvers sempre s'havia posicionat en contra de la violència dins del món del futbol, una tendència inherent dins del món dels ultres. Aquesta posició va fer que l'any 1993 el Consell Superior de l'Esport atorgués el premi de joc nèt al penya blaugrana d'animació.

Com a penya sempre hem volgut evitar la violència i això és el que ens fa especial dintre dels grups de suport en el món del futbol. Per aquesta raó estem orgullosos de ser qui som, tot i que molts ens han volgut destruir precisament per això, perquè no seguíem ni seguim les "suposades" regles del *hooliganisme* on la violència és un factor inherent. (Entrevista a Manel, membre d'Almogàvers)

Va ser la temporada 1992/93 quan des de la penya Almogàvers va néixer la idea de realitzar una grada jove, per tal de ubicar a una graderia de 4000 persones a tota la joventut blaugrana que volia animar el Barça. Aquesta proposta es començà a plantejar gràcies al suport dels mitjans de comunicació de masses, com ara la premsa que va realitzar un ampli seguiment del procés, realitzant recollides de firmes o cedint durant 2 mesos un espai al diari Mundo Deportivo, per a què la gent pogués debatre obertament sobre el tema. L'entrenador d'aquell moment, l'holandès Johan Cruyff i la plantilla del primer equip també van donar suport aquest projecte.

Com ja s'ha comentat abans va ser la temporada 1994/95 quan per fi es va estrenar la Grada Jove on la penya Almogàvers va participar de manera activa fins el 1996, quan començà el declivi d'aquesta. Els primers en abandonar aquesta grada d'animació foren Sang Culé, que abans s'ha esmentat diferien amb la ideologia de certs radicals i això havia provocat un ambient tens. Tot i aquestes divergències i el desplaçament de Sang Culé a tercera graderia, els Almogàvers seguiren dins del projecte comú de la joventut barcelonista, realitzant tifos i petits mosaics en els partits de més importància.

Però l'any 1999, la ruptura de la Grada Jove era evident, ja que el desencantament per part dels grups d'animació i les relacions tenses, amenaces i petits incidents entre els Boixos i Almogàvers, van propiciar que els dirigents d'aquells últims decidissin abandonar el Gol Nord, per anar al fons contrari, tot i que l'arribada al Gol Sud també va estar marcada per petits problemes, ja que es trobaven un petit grup de radicals barcelonistes, els Inter City Culé (ICC).

La marxa dels Almogàvers del Gol Nord va fer que la Grada Jove decaigués tant amb animació com de color. Sobretot per la seva desvinculació a l'hora de realitzar mosaics conjuntament amb altres grups d'animació, feina que ha quedat en mans del club i d'empreses privades. A pesar de la relació de cordialitat i respecte aconseguida amb ICC, la desconfiança i els retrets per part dels Boixos van ser habituals fins l'actualitat. A més a més s'ha de destacar que també han rebut amenaces, robatoris de pancartes i alguna pallissa que han provocat que Almogàvers com a penya ja no vagi a cap desplaçament o com mínim no

es presenten com a penya sinó a títol individual sense mostrar cap ensenya que els identifiqui.

Com comenta l'Alex en l'entrevista, abans de l'espai d'animació si es veia algun punt dins l'estadi on s'animés el FC.Barcelona, s'havia de fixar-se en el Gol Sud on estaven els Almogàvers fent onejar la seves banderes enormes i càntics a partir dels megàfons i algun bombo.

Actualment juntament amb Supporters Barça és el grup que aporta més membres a la grada d'animació. És destacable també perquè en numero i percentatge, són la penya que més dones estan apuntades a l'espai, essent pràcticament el 20 % del grup. Tot i així es segueix el patró masculista dins els grups radicals del futbol. Manel comentà en l'entrevista que la majoria dels que formen part d'aquest grup són independentistes d'esquerres, tot i que hi ha una heterogeneïtat, política important.

També hi ha una heterogeneïtat de gent si hom es fixa en les característiques sociodemogràfiques, ja que la penya està formada per gent jove, de mitjana edat i de gent gran. L'origen social de la gent és molt variat, gent de classe treballadora, gent de classe mitjana, gent sense formació, gent amb estudis universitaris, etc. Es pot dir que el grup Almogàvers, és el més mixte de tots els que componen l'Espai d'Animació. Ja que també una de les seves particularitats es que tenen socis a l'Empordà, la Garrotxa, les Terres de l'Ebre, el Vallès, Osona, el Maresme i fins i tot a l'estranger.

Les activitats socials del club estan sobretot dirigides a animar el FC.Barcelona, ja sigui al Camp Nou o al Palau Blaugrana. A més a més fan dinars de germanor on organitzen petits tornejos de futbol. Per la diada nacional de Catalunya, també organitzen una quedada per homenatjar els caiguts de l'11 de Setembre de 1714. Així doncs es pot comprovar com a través d'aquest "rituals", com és l'ofrena de flors al monument de Rafael Casanovas, s'enforteix la cohesió social del grup a la vegada que reivindiquen el seus valors.

La tercera penya en entrar fou la PB. Nostra Ensenya fundada l'any 2002, per ex-membres dels Boixos Nois, que rebutjaven compartir l'espai amb gent de ideologia espanyolista. L'any següent és quan aquest grup d'animació que estava situat al Gol sud, es va com a penya oficial del Club.

Està formada per uns 170 membres, d'edats que van des dels 16 anys fins als 50, essent la majoria homes adults, d'uns 35 anys. Pel que fa les dones, senyalà Miquel a l'entrevista, la majoria que han entrat són perquè la seva parella es troba dins. Una altre vegada més es confirma que actualment dins la grada d'animació del Futbol Club Barcelona, les dones no arriben a representar ni el 10 % dels seus membres.

Una l'altre punt a destacar és que la majoria dels seus membres són de Barcelona de barris com Sants-Montjuïc, Nou Barris, Sagrada Família o dels voltants (Vallès, Maresme, Baix Llobregat), tot i que hi ha alguns membres que són de Igualada o Manresa. Pràcticament la totalitat dels seus membres són d'origen social obrer i amb estudis com cicles formatius o superiors. Només un 15% ha arribat a la universitat, segons en Miquel.

Com cada dia de partit es reuneixen a la seu de la Penya, un bar situat al nucli antic del Barri de Sants. Aquell espai és on es troben sempre abans de cada *match*, ja sigui quan el Barça juga a fora, en aquest cas el veuen integrament allà, o quan el Barça juga a l'estadi, per tant

després de fer unes cerveses, tots junts es dirigeixen al Camp Nou, fent “corteo”, és a dir cantant, aplaudint, amb bengales i moviment de bufandes.

Tot portant les seves banderes com la creu de Sant Jordi i les sigles de la penya N.E, la PB. Nostra Ensenya, és un dels grups que mobilitza més gent quan hi ha desplaçaments, tal i com ho corrobora aquesta frase:

Per a la Final de la Copa del Rei¹¹ tenim preparats dos autocars plens i encara estem buscant més lloc per encabir una vintena de persones. Serem majoria i la grada farà molt de goig. (Entrevista a Miquel, membre de la PB Nostra Ensenya)

Al llarg de la temporada, també tenen una presència regular al Palau Blaugrana, per tal de donar suport a les seccions del club, especialment a la de bàsquet, ja que alguns membres tenen amistat amb els Dracs 1991, grup d'animació del Palau.

A part de les activitats relacionades amb el futbol, també fan trobades barcelonistes, tornejos de futbol entre diverses penyes i grups d'animació, dinars, festes, concerts, i sobretot l'ofrena floral al Fossar de les Moreres de l'11 de Setembre. Ja que els que la penya, es cataloga com a institució catalanista, d'esquerres i independentistes. No és d'estranyar doncs que entre el seus membres hi ha un contingent de caps rapats d'esquerres o vulgarment anomenats Red Skins.

Supporters Puyol i igual que Supporters Barça no són penyes oficials del Club. Per formar part de la Grada D'Animació, Sergi, membre entrevistat dels primers, explicà que el Futbol Club Barcelona els obligà a crear uns estatuts per formalitzar la seva situació.

Supporters Puyol va nèixer al 2004, a partir d'un grup d'amics d'una mitjana d'edat de 21 anys, que compartien seient a la tercera graderia lateral del Camp Nou. El seu nom fa referència al defensa català Carles Puyol, que milità a les files del FC. Barcelona des del 1999 fins al 2014. Segons els seus fundadors, el nom va ser posat després de que el jugador en qüestió, fes un partit extraordinari contra l'etern rival, el Real Madrid CF, amb dues intervencions sota pals. Aquell dia es començà un càntic, "Supporters Puyol antimadridistes", que més endavant seria que el que donaria el nom aquesta formació.

Al inici Supporters Puyol no estava gaire organitzat i la majoria dels seus membres entraven a formar part del grup d'animació perquè no tenien accés al Gol Sud, on estaven situats altres penyes. Més endavant però, com remarca en Sergi, membre fundador, el grup va anar creixent i es varen poder organitzar millor, aconseguint acoblar-se a peu de camp, juntament amb els altres grups al Gol Sud.

La majoria dels seus membres, uns 120, hi predomina la ideologia del catalanisme d'esquerres. Molts són nascuts a Barcelona o el Baix Llobregat, provinents d'entorns de classe social baixa. La mitjana d'edat es troba en els 37 anys i en conjunt el nivell d'estudis és relativament baix, essent la formació professional la sortida més escollida per tots ells.

Supporters Puyol destaca per els seus habituals desplaçaments i com Nostra Ensenya, també té una gran capacitat de mobilització dins de les cèl·lules de radicals blaugranes. Per tant és

¹¹ En Miquel es refereix a la Final de la Copa del Rei, que es disputà el dia 27 de Maig a l'Estadi Calderón, a Madrid, on el FC.Barcelona va derrotar per 3 a 1 al Deportivo Club Alabès.

molt habitual que la bandera dels Supporters Puyol, amb la creu de Sant Jordi i la senyera, estigui present en pràcticament tots els camps on el Barça jugui de visitant.

No tenen cap local on reunir-se, tot i així més enllà del FC.Barcelona i l'activitat d'animar, com la resta de grups també organitzen tornejos de futbols entre ells i dinars per fer cohesió de grup.

Per altra banda Supporters Barça, és el grup més novell de tots els que formen l'Espai d'Animació, ja que va ser fundat l'any 2012. Com va explicar Josep Lluís, membre entrevistat, la idea va ser fundar un grup d'animació que pogués animar tant a l'estadi, el Mini estadi, on hi juga el FC Barcelona B i el Femení, com en els desplaçaments tant en l'àmbit nacional com l'internacional. A la vegada cal esmentar també que juntament amb Almogàvers, és el grup que més membres aporta a la grada, essent 220 membres pràcticament.

A pesar de que en les entrevistes a dos dels seus membres no van acabar d'especificar-ho, la resta dels entrevistats, membres d'altres grups i penyes, confirmaren que la majoria dels membres de Supporters Barça, són Boixos Nois, que al veure vetada la seva entrada al Camp Nou, decidiren muntar aquest grup per tal de poder-hi accedir, tot complint les normes del club de no portar cap emblema dels Boixos.

Pel que fa la composició del seu grup gairebé tots tenen el carnet dels Boixos Nois, o formen part de la Youth Firm o Causals. Així doncs, tot i que com a grup, a diferència dels altres, és cataloga a si mateix com apolític, la majoria dels seus integrants són d'extrema dreta i espanyolistes. Tanmateix no es descarta que hi pot haver persones d'altres inquietuds polítiques. Les 2 persones entrevistades que pertanyien aquest grup, en Jordi i en Josep Lluís, deien que se sentien tant espanyols com catalans però que no volien barrejar política amb futbol, sols sentien els colors. I que dins dels Supporters Barça, s'acceptaven qualsevol pensament que no fos perjudicial pel grup, mentre animessin i estimessin el club blaugrana.

Com ja s'ha explicat Supporters Barça són com, en termes comercials, la marca blanca dels Boixos Nois, els quals estan vetats dins de l'espai d'animació. D'aquesta forma s'entén que disposin de seccions a Catalunya i fora del territori, com la secció València, secció Centre, secció Illes, etc, ja que d'alguna manera són les antigues seccions dels Boixos Nois, però que per raons anteriorment explicades, s'han vist obligades a canviar els noms.

Des del 2012 totes aquestes seccions han estat presents en totes les finals que ha disputat l'equip, senyal inequívoc de la gran presència de membres de Supporters Barça en molts dels desplaçaments de l'equip. També cal destacar que celebren, igual que altres penyes, dinars de germanor i tornejos de futbol amb els Casuais, la Youth Firm i la resta de persones que encara formen part dels Boixos, fins hi tot arribant a batejar el torneig amb el nom d'un exmembre dels Boixos Nois, conegut com Xavi Melgosa "Gos", en honor seu.

S'ha de destacar la capacitat econòmica d'aquest grup, que igual que els altres, es financen a través de *merchandising* com la venda de samarretes, gorres, banderes, bufandes, etc. Però la diferència amb els altres grups i penyes, és que l'estructura dels Supporters Barça, segueix sent la mateixa dels Boixos Nois, per tant tenen més ingressos per a desenvolupar les seves activitats. No obstant els 5 col·lectius que conviuen a la grada d'animació el seu finançament és a través de les aportacions dels seus socis.

3. Relacions socials dins de la Grada Jove:

Una vegada vista la composició de l'Espai D'animació i les seves característiques més importants, en el treball s'analitzà quines relacions hi ha dins de la grada d'animació i quines diferències, entenent aquestes com desavinences, entre les penyes que componen el Gol Nord, per tant es posa èmfasi en com es relacionen entre elles, tot veient les col·laboracions i coordinació a l'hora de gestionar l'animació.

Des de la creació de l'Espai, cada grup d'animació o penya seleccionà a dos o tres persones com a responsables en cap i portaveus en les reunions que durant la temporada s'han realitzat setmanalment. A partir d'aquestes reunions entre grups, es decidiren sobretot quin havia de ser el comportament dins la graderia, prioritzant el control sobre els membres de cada penya. Així doncs a partir de les diverses reunions, les actes han reflexat com poc a poc, a pesar de les diferències sobretot de caire ideològic i també en la forma d'animar, s'han arribat a coordinar els diferents grups.

En primera instància es van crear diferents comissions per poder abordar els diferents temes que es treballarien durant el curs. Cada comissió estaria formada per 2 o 3 membres de cada grup d'animació, les quals es reunien cada setmana. Després en les reunions de caps, es mirarien les actes i es decidirien si tirar endavant les propostes plantejades. D'aquí sorgiren la comissió de tresoreria, que s'encarregaria dels diversos aspectes econòmics de la Graderia. També es creà la comissió d'animació la qual hauria de decidir i preparar els diferents mosaics, tifos o pancartes que es mostrarien a l'estadi. Important també fou la creació de la comissió de cànctics, que tindria la feina de crear nous cànctics i recopilar els vells en una llibreta.

Es va fer una comissió per comunicació, que treballaria sobretot a les xarxes socials, per tal d'organitzar qualsevol quedada, i també estaria orientada de cara a la premsa, per explicar, si fos necessari qualsevol incident, etc.

En segona instància un exemple de coordinació ha estat també que cada cap de les penyes de l'espai d'animació s'ha fet responsable de la gent que està inscrita al seu grup. És a dir que si alguna persona actués en contra de les normes establertes dins les graderies, la responsabilitat cauria sobre l'agrupació el qual pertany.

Un altre decisió presa per els representants de cada conjunt d'animació, ha estat la de coordinació en els cànctics. Josep Lluís, membre entrevistat de Supporters Barça, narrà com a partir de la megafonia, un speaker començava els cànctics, perquè seguidament, tots al uníson cantessin, animant a l'equip. Per tant l'*speaker* es convertí en una figura similar a un director d'orquestra, el qual sota la seva batuta es dirigeix la música. Arran d'aquesta decisió, s'explicà a tots els membres de la grada d'animació que els hi estava prohibit sota amenaça d'expulsió començar un cànctic si no ho feia el qui estava a megafonia. S'insistí també que no es podien insultar els jugadors amb insults racistes o ofensius sobretot per evitar multes o malestar amb la directiva del club. El mateix temps es facilità unes fulles on estaven les lletres de les cançons que prèviament havien estat seleccionades, perquè tots els membres les coneguessin.

Pel que fa les diferències ideològiques es va acordar a les reunions que cadascú pot pensar el que vulgui mentre no es faltés el respecte al company de grada. Tanmateix com que 4 dels 5 grups que formen l'espai d'animació estan formats per membres que defensen una postura

relacionada amb el nacionalisme català i per conseqüència amb el independentisme, es respectaria el que la gent pogués portar estelades, bandera no oficial que representa la independència de Catalunya i/o Països Catalans. També hauria d'haver una posició de respecte en el moment quan el Cam Nou, en cada minut 17 i segon 14 de cada partit es crida "In, Inde, Independència". Tots els aficionats de la grada d'animació que volguessin cantar-ho, haurien de ser respectats pels altres membres, per tant les persones no estaven obligades a seguir aquest ritual, si més no si que estaven obligades a no boicotejar, a través de xiulets per exemple, el càntic revolucionari. Per altra banda com que el Futbol Club Barcelona sempre ha estat lligat al catalanisme polític, s'acordà que cap persona que entrés a la grada d'animació, podria portar una bandera que representés l'estat espanyol o cap ideologia de dretes.

Durant la temporada també es decidí en les diferents assemblees que la coordinació estaria present a l'hora de fer visible la graderia amb qualsevol exhibició, ja fos amb mosaics i fer anar les banderes, bufandes, etc. Per un costat la comissió de decoració/mosaics/tifos s'encarregaria com ja s'ha comentat de les qüestions de disseny i creació de la representació que es faria, però després es crearien comissions de treball d'urgència per tal d'ajudar a la de decoració a tenir-ho enllestit abans del partit, ja sigui quedant-se a pintar o repartint banderetes als seients.

Jo i uns companys varem anar a les 10 del matí del dissabte per tal de preparar el mosaic que fariem contra el Madrid. Ens varem anar tornant amb altres companys de diferents penyes, però sempre ens quedàvem a fer tot el *curro*, els mateixos. Tot i així ho enllestíem. (Sergi, membre entrevistat de Nostra Ensenya)

Com es pot comprovar a la següent afirmació feta a l'entrevista d'un membre, es pot veure que tot i haver aquesta organització, va haver moments que certes persones es sentien que va carregar amb massa feina, doncs és evident que aquesta manera de coordinar-se no va ser del tot eficient o que molts no van voler participar més enllà del projecte.

A banda d'aquesta necessitat de treballar en un front comú totes les organitzacions d'animació, en l'entrevista feta en Manel, confessa que van haver moltes dificultats per posar-s'hi d'acord, sobretot en decisions de caire més polític, a causa de les diferències. No gens menys es van poder solucionar amb eficiència tècnica i disciplina i sobretot en molt de respecte com es va especificar en aquesta entrevista: "a diferència de la Grada Jove del 1994, a l'Espai d'Animació, hi ha respecte i un treball a rere molt important, que han permès el bon funcionament de la graderia sense cap problema". (Francesc, membre de la PB. Creu de Sant Jordi).

4. Relacions amb el club:

Abordant el tema de les relacions, a través de les entrevistes es van fer preguntes que anaven dimensionades a conèixer quines eren les relacions de les diferents penyes amb el Club. A partir de les respostes s'ha pogut extreure certes idees de quines són aquestes.

El primer que cal dir és la mala relació que tenien els diferents grups abans de que es comencés a planejar la grada d'animació, ja que se'ls hi havia promès 5 anys abans la posada en marxa del projecte, però per raons explicades amb anterioritat, no va ser possible. A partir del punt en el que la LFP obligà a l'entitat barcelonina a reengegar altre cop el pla de la

graderia, els diferents grups van haver d'acceptar el continu contacte amb la directiva per a construir una bona organització.

Així doncs a part de les reunions setmanals entre grups, també cada tres setmanes, el club es reunia amb aquets, per posar-se d'acord en l'ordre del dia. Per part de les penyes assistien els mateixos que feien les reunions de grup, per part del club assistien 4 directius, que s'encarregaven exclusivament a l'organització de l'espai.

De les primeres coses que van treballar va ser la seguretat. El Futbol Club Barcelona va entregar a cada grup unes normes les quals les van haver d'acceptar i firmar un contracte on es comprometien a vigilar que dins de l'espai d'animació no es duguessin a terme activitats fora del que es considerava normal. A pesar d'això el Club va contractar cossos de seguretat privada que amb ajuda dels Mossos d'Esquadra s'encarregarien de les diferents feines de control i gestió de seguretat.

A canvi d'aquest acord entre els diferents actors, el FC.Barcelona, va proporcionar una joc de megafonia amb altaveus per tot el Gol Nord, perquè es poguessin fer els càntics al uníson. A la vegada van permetre que tot el material utilitzat per a les animacions, ja siguin banderes, mosaics, pancartes, etc, es poguessin guardar en un traster situat en el Camp Nou i tancat amb clau i empremta dactilar. El club també ajudà en termes econòmics a finançar certes animacions i material per tal de fer pancartes o altres. Per contra, els *supporters* havien d'explicar quines eren les pancartes o actuacions que tenien pensades fetes i en aquestes reunions amb el club s'autoritzava si es podia fer o no.

Convé recalcar que en aquestes reunions entre club i *supporters*, també es transmetien les queixes per part dels aficionats que no formaven part de la graderia d'animació, recollides pel club. Un bon exemple d'aquesta relació club-aficionat i la recerca de solucions envers els diferents conflictes que podrien sorgir, va ser el cas següent: Espectadors que estaven situats rere el Gol Nord i que pràcticament portaven 13 anys sense tenir cap molèstia, al inici de temporada es van queixar perquè els aficionats radicals culés alçaven durant massa temps les banderes gegants impossibilitant la visió correcte d'aquets aficionats, i per tant el desenvolupament del partit. A partir d'aquesta queixa formalitzada al club, aquest en una de les reunions va parlar amb els ultres per tal d'arribar a un acord. Finalment els caps que representaven a tots els membres de la graderia d'animació acceptaren no estar durant tot el partit fent moure les banderes i només q en els moments que la pilota estigués en joc.

5. Relacions amb les altres aficions:

En aquest apartat s'analitza quines són les actituds dels aficionats radicals del Barça respecte els altres ultres d'equips rivals i com gestionen les diferents manifestacions de tensions violentes dins i fora l'estadi.

Com anteriorment s'ha exposat els radicals del Barça tenen rivalitats sobretot amb aficions com les del RCD Espanyol i el Real Madrid CF, eterns rivals des dels inicis del futbol. Tot i així també tenen altres rivalitats amb grups com els Ultra Yomus, del Valencia FC i també amb Ligallo Fondo Norte, ultres del Real Club Zaragoza, arran sobretot del debat ideològic del catalanisme.

Durant la història del supportisme culé mai hi hagut cap amistat entre els Boixos Nois i altres clubs d'Espanya o d'Europa. Encara que en el inici del sorgiment d'aquets grups radicals, va

haver certa amistat amb els grups ultres del País Basc i Navarra. Herri Norte Taldea (Athletic Club de Bilbao), Peña Mujika (Real Sociedad), Indar Gorri (Osasuna Fc), foren alguns dels grups que per el seu pensament ideològic caracteritzat pel moviment *abertzale*, van fer amistat amb gent de Boixos Nois. Un exemple que demostra aquest apropament és l'explicat per Ramon Usall (2011), quan en un partit del 1984, on jugava l'Athletic de Bilbao com a local i el FC Barcelona de visitant, a la mitja part un membre d'Herri Norte i un de Boixos Nois es donaren la mà i s'intercanviaren dos banderes, la Ikurriña i la Senyera. Aquest fet fou una mostra de respecte i suport per la lluita per la independència.

Tot i així aquestes amistats començaren a dissoldre's a inicis dels anys 90, que a causa de la irrupció del fenomen social neonazi entre les files dels Boixos Nois, els altres grups deixaren de veure l'afició blaugrana amb bons ulls. Sobretot a partir de diversos incidents, petites trifulques, a la capital bilbaïna el desembre del 1993. És a partir de llavors que els supporters del Barça no han establert cap vincle d'amistat més amb cap equip a nivell institucional. En l'actualitat aquesta situació segueix així, i per tant l'afició més radical del club de futbol barceloní sempre mira amb dubtes i recels a totes les aficions que visiten el Camp Nou, sobretot després de que hi haguessin certs episodis de violència al Sant Sebastià, l'any 2014 i a Vitòria l'any 2017.

Pel que fa els diferents grups, en les entrevistes cap es cataloguen de violents, sobretot Almogàvers, que es posiciona políticament contra la no violència. Els altres en canvi en aquest aspecte no es van mullar a les entrevistes, ja que és un tema delicat. Tot i així cal fer esment específic a la frase d'un entrevistat:

Nosaltres no tolerem que cap dels nostres membres vagi buscant baralles per els diferents estadis del territori. Però si altres aficions contràries ens busquen, ens troben segur. Estem disposats a defensar els colors i no tolerar cap falta de respecte cap el nostre equip, el nostre país o algun membre de la penya. Hi hagut casos d'expulsió d'algun membre per fer merder on no tocava, però també hem expulsat algun per ser covard quan no hauria de ser-ho, no sé si m'entens. (Entrevista a Sergi, membre dels Supporters Puyol)

Es fa palès com tot i l'acceptació de certes normes de no violència dins l'estadi, sobretot perquè poden portar sancions per part del club, com l'expulsió de la graderia o del carnet de soci o per part de la comissió antiviolença, com la prohibició de l'entrada a qualsevol esdeveniment esportiu, fora del recinte esportiu, segueixen tenint comportaments violents, en accepció dels Almogàvers. Un exemple clar és la venjança¹² que duren a terme membres dels Supporters Barça en la Final de la Copa del Rei el 27 de Maig del 2017, quan una vintena de radicals agrediren a 6 persones aficionats del club vitoria.

6. Seguretat i polítiques de repressió de la violència:

En el darrer apartat d'aquest anàlisi es parlarà de quines són les mesures de seguretat que es duen a terme dins la graderia d'animació i quina és l'actitud dels aficionats respecte a les mesures de control policial i repressió, que tenen l'aval del Futbol Club Barcelona.

¹² (2017, 05). Cinco miembros de los Boixos Nois, detenidos por asaltar un comercio cerca del Calderón. Libertad Digital. Obtenido 05, 2017, de <http://www.libertaddigital.com/deportes/futbol/2017-05-27/cinco-miembros-de-los-boixos-nois-detenido-por-asaltar-un-comercio-cerca-del-calderon-1276599892/>

Abans de formalitzar l'Espai d'Animació, el Futbol Club Barcelona va demanar a els 5 grups que la conformarien els llistats dels noms de cada persona que hi participaria, amb les seves dades personals.

El primer requisit per formar part de la grada jove era ser soci del Barça. Com que ja fa dos anys que les llistes del club estan tancades pràcticament, l'única via per la qual la majoria dels *supporters* blaugranes van poder entrar fou per la via del carnet de compromissari¹³. Amb aquest carnet amb menys avantatges que els socis, ja era possible poder accedir a la graderia. El segon requisit era formar part d'alguna de les 5 penyes i grups que formen la grada d'animació. Tant amb el carnet de compromissari com el de penyista, segons la política del FC. Barcelona, si és vigent durant 3 anys tens dret accedir al carnet de soci. Tanmateix els dos eren necessaris per poder formar part del nou projecte d'animació.

El tercer i últim requisit era no tenir antecedents penals. Tots els noms i identificacions que es van donar al club, foren entregats als Mossos d'Esquadra, els quals a través d'un procés de selecció, decidiren qui podia entrar i qui no. La gent amb judicis pendents, amb antecedents penals, identificats en algun moment de la seva vida com a membres dels Boixos Nois, reincident en anar begut o drogat al estadi o sancionats alguna vegada per la llei de l'esport, no va poder passar el filtre rigorós de les forces de seguretat.

El següent pas doncs fou la comunicació per part del club de quins havien estat acceptats per poder accedir a la nova grada, per tant se'ls hi demanà que es presentessin a l'oficina del club per poder-se fer fotografies de les cares i registrar les seves empremtes dels dits, ja que per poder entrar a l'Espai, el Barça arran de l'obligació de la LFP, va haver de posar tornos d'entrada amb reconeixement dactilar. Totes les dades recollides foren entregades altre cop als Mossos d'Esquadra per futurs incidents.

Paral·lelament, el FC. Barcelona, va tenir reunions amb el conseller d'interior en cap per organitzar la vigilància d'aquest espai destinat als ultres, ja sigui dins l'estadi i sobretot fora. També instal·là moltes més càmeres de seguretat dins l'estadi i a les portes d'accés, contractaren més personal de vigilància i decidiren tancar l'accés de la graderia encerclant-la amb balles metàl·liques i restringint l'accés només a tres portes on es farien controls d'escorcollar a qualsevol dels membres de l'Espai d'Animació per evitar que portessin armes, beguda alcohòliques, droga o anessin beguts. En tots aquets casos la seguretat privada obligaria a la persona a abandonar les instal·lacions esportives i se li obreria un expedient.

Totes aquestes mesures de seguretat es van dur a terme el primer partit de Lliga a l'estadi. En aquell *match* tant sols pogueren formar-ne part de la graderia d'animació 300 persones. L'Alex, membre entrevistat de la Penya Blaugrana Almogàvers, indicà que aquest fet fou perquè encara estava obert el procés de selecció, per part dels mossos de qui podia entrar o no a la graderia.

Durant el curs s'ha de dir que hi hagut una dificultat perquè es nodrís la grada de les 1200 persones que la formen actualment. Ja que va ser en tres onades (Setembre, Novembre i Gener), el procés de creixement de la grada, sobretot a causa de la burocràcia i la revisió extremadament curosa dels cossos de seguretat.

¹³ El soci compromissari és un grau dins la jerarquia de socis del FC.Barcelona. És inferior a ser soci normal ja que no tens avantatges com entrades per les Finals de les competicions o l'accés gratuït al Palau Blaugrana.

La relació dels *hooligans* amb la policia sempre ha estat dificultosa, ja que dins de la cosmovisió del radical, les forces de l'estat traduïdes en els cossos policials, s'han vist com una eina de repressió de la llibertat. Per tant dins del pensament dels *supporters* l'odi cap a la policia és un factor molt important i sempre està present. Una manifestació d'aquest és les sigles, que moltes vegades es poden veure en la roba o pancartes del col·lectiu ultra, ACAB (All Cops Are Bastards).

Aquesta grada d'animació té coses positives i negatives. Sobretot aquestes últimes perquè els hi ha servit tant la Lliga, com el Club, tenir-nos ben controlats i quiets com a gossos. Ja que no rebem el mateix tracte que els altres aficionats, estem etiquetats des del inici. (Entrevista a Miquel, membre de Nostra Ensenya)

S'evidencia que la majoria dels assistents a l'Espai d'Animació tenen un recel cap al club per totes les mesures que s'han posat, però a la vegada hi ha un sentiment d'acceptació perquè és l'única via per poder veure i animar els partits. També és evident que se senten atacats i estigmatitzats com a perillosos per part de les institucions, sobretot a les policials, i per el tracte diferent que reben a l'estadi, conseqüentment l'odi dels ultres cap a les forces de seguretat incrementa i no facilita les bones relacions i la gestió de la seguretat dins i fora del Cam Nou.

V. CONCLUSIONS:

Després d'haver analitzat totes les dades qualitatives recollides a través de les entrevistes, en aquest apartat es mirarà d'extreure les conclusions dels resultats més importants de l'Espai d'animació, l'estudi de cas d'aquesta treball, tot responent la pregunta de investigació i les hipòtesis plantejades.

En primer lloc l'Espai d'Animació ha conclòs la seua primera temporada de prova en èxit. Això ha estat per una banda perquè no s'han viscut episodis de violència entre els propis membres que hi participaven, sobretot perquè hi havia un respecte, esdevingut a partir de la coordinació entre els 5 grups ultres que han donat forma l'espai. Des d'aquest punt de vista els diferents col·lectius han aparcat les seves diferències i conflictes del passat, sobretot de caire ideològic i en la forma d'animar, per centrar-se en un únic objectiu, animar el Futbol Club Barcelona, punt en comú de tots ells.

Per tant des d'ulls dels aficionats blaugranes, el Gol Nord ha estat un nucli d'animació que ha donat vida i colors a un estadi on els moments de silenci eren pràcticament la dinàmica habitual de cada partit.

Per altra banda i no menys important, ha estat un èxit les relacions que s'han establert entre la directiva del club i els grups d'animació, essent les reunions cada tres setmanes, manifestacions d'aquesta relació cordial. Aquestes són espais de mediació per negociar objectius comuns i d'educació per l'ús de la no violència i la comunicació no violenta per aconseguir diferents propòsits així com entendre diferències ideològiques. Igual que es juga per fer equip i amb aquets objectiu guanyar partits, però no per vèncer a l'altre.

Tot i així s'ha d'observar el projecte com un procés de negociació forçat per la Lliga de Futbol Professional (LFP). Ja que el club s'ha vist obligat a crear aquest espai, al qual el tenia aparcat, i sentar-se a negociar les condicions amb els ultres, que han vist aquesta conjuntura com una oportunitat per a reivindicar i aconseguir un projecte que demanaven i se'ls hi havia promès amb anterioritat.

Com en qualsevol negociació cada actor ha de cedir en certs punts, així doncs mentre que el FC. Barcelona ha cedit en la creació d'aquesta graderia permeten la presència d'aquets grups radicals a l'estadi, els ultres han cedit a ser controlats a través de sistemes molt efectius, privant molt la seva llibertat dins del recinte esportiu.

En l'anàlisi s'ha vist també que el perfil dels membres que conformen aquets grups radicals són homes joves i adults, d'entre 18 i 40 anys, normalment de classe social popular i de barris d'origen obrers, amb estudis no superior a la formació professional. La identitat és un element clau per construir el pensament del subjecte, però en aquest cas, la política, font de conflictes des de fa anys, ha estat aparcada, donant més importància a la identitat blaugrana.

Pràcticament no hi ha presència de dones en les graderies, fet que podria portar a analitzar aquest fenomen des d'una perspectiva de gènere.

Pel que fa l'evolució del supportisme culé hom pot comprovar que hi hagut un procés d'adaptació a les noves mesures de seguretat imposades per institucions nacionals i supranacionals, com la FIFA i la UEFA. D'aquest manera, han deixat la violència dins dels

estadis, ja sigui per evitar ser detinguts o sancionats, i portar aquesta al carrer, deixant les graderies tant sols una imatge d'un col·lectiu que no para d'animar en cap partit.

Aleshores es pot contestar a la pregunta de investigació de l'estudi. L'Espai d'Animació ha estat un projecte que a partir de incrementar les mesures de seguretat, amb més càmeres, més cossos policials, entrada a partir de la impremta dactilar i un accés restringit controlat per les forces de seguretat, com ho són els Mossos d'Esquadra, han possibilitat que els radicals que presenciaven els partits al Camp Nou, quedessin neutralitzats tant sols en un sol punt.

S'ha de recordar que aquesta graderia és utilitzada per la LFP també com a promoció de màrqueting, per mostrar que els camps no estan buits, essent des del punt de vista comercial un encert.

La sensació però dels aficionats és la d'un excessiu control i procés d'estigmatització, ja que els fan sentir com a delinqüents, fet que pot provocar l'augment d'odi cap a les institucions del club, i acabar amb la relació de cordialitat i col·laboració a dos bandes, entre el FC. Barcelona i els ultres.

A més a més com ja s'ha comentat, la violència dins l'estadi ha estat mitigada per un procés d'augment de control, el qual és característic de les societats postfordistes, quan els sentiment de por i risc es present. Tot i així durant els últims anys i el llarg de la temporada s'han produït episodis violents en els carrers, que no s'han pogut preveure i que han portat destrosses importants. Es conclou doncs que l'objectiu de tolerància zero a la violència en el món del futbol està ben lluny de complir-se i que encara s'ha de treballar força per tal d'evitar que hi hagi baralles campals.

Les mesures que s'haurien de començar a implantar no és la presència de més policia al voltant dels esdeveniments esportius, tot i que la dinàmica actual envers a la lluita contra el terrorisme és aquesta. Sinó que haurien de centrar-se en l'educació dels més joves tot fent èmfasi al no odi cap al diferent i a la no violència, posant com exemple la col·laboració dels ultres a la grada per assolir un objectiu, l'animació d'un club per diversió i lliure de racisme, homofòbia, sexisme i violència. Tot i que aquest últim element és inherent al comportament en pràcticament la majoria dels grups *hooligans*.

Per acabar després d'analitzar aquest projecte de la Grada D'animació, es pot dir que és un model exemplar de grada que es podria traslladar en altres camps de futbol, com ara en els països on els grups radicals organitzats estan més forts, com ara Brasil, Argentina, en els Balcans i l'Est d'Europa, Grècia, Turquia, etc. Les experiències viscudes aquí podrien ser exemples per altres directives d'equips de futbol. Cal recordar però que l'Espai d'Animació té un any de vida i que de moment no es pot preveure si l'experiència seguirà la mateixa sintonia de la temporada passada.

VI. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA:

Buford, Bill (1992), *Entre los Vandalos*, ed. Anagrama, Madrid.

Debord, Guy (1967), *La sociedad del espectáculo*, Pre-textos, Madrid.

Feixa, Carles (2003), *Culturas en juego: Ensayos de antropología del deporte en España*, Icaria Institut Català d'Antropologia, Barcelona

Guilianotti, Richard (1994), *Football, Violence and Social Identity*, Routledge, London.

Iturriaga Barco, Ángel (2015), *El poder político y social en la historia del Futbol Club Barcelona (1899-2015)*, Universidad de la Rioja.

Lyon, David (2009), *Postmodernidad*, Alianza editorial, Madrid.

Medina, Xavier (2003), *Culturas en juego: ensayos de antropología del deporte en España*, Icaria, Barcelona.

Pujadas Muñoz, Joan Josep; Prat i Carós, Joan (2004), *Futbol, metàfora d'una guerra freda, un estudi antropològic del Barça*, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.

Salas, Antonio (2003), *Diario de un Skin*, Temas de hoy, Madrid.

Sampieri, H. y cols. (2003). *Metodología de investigación*, McGraw Hill, México.

Sebreli, Juan José (1998), *La Era del Futbol*, Editorial Sudamericana, Buenos Aires

Spaaij, Ramón (2006), *Understanding Football hooliganism*, Amsterdam Institute for Social Science Research, Amsterdam.

Usall, Ramon (2011), *Futbol per la llibertat*, Pagès editors, Barcelona.

Viñas, Carles (2004), *Skinheads a Catalunya*, Columna, Barcelona.

Viñas, Carles (2005), *El Mundo Ultra: Los Radicales del Fútbol Español*, Columna, Barcelona.

Viñas, Carles (2006), *Tolerància zero: La violència en el futbol*, Angle, Barcelona

Webgrafia:

-(2009, 12). Història i Evolució dels Boixos Nois. Racó Català. Obtenido 05, 2017, de <https://www.racocatala.cat>

- (2008, 10). Quien es quien en el Camp Nou. Blaugrana. Obtenido 05, 2017, de <http://www.blaugranas.com/>

-(2014, 12). La derrota del fútbol. AS. Obtenido 05, 2017, de http://futbol.as.com/futbol/2014/12/02/primer/1417492211_115204.html

-(2016, 11). Dos años de la muerte de "Jimmy". El País. Obtenido 05, 2017, de http://deportes.elpais.com/deportes/2016/11/30/actualidad/1480509335_143271.html

-(2017, 02). Un hinchista culé, dado de alta tras ser herido en Vitoria tras una agresión de 50 encapuchados. Mundo Deportivo. Obtenido 05, 2017, de <http://www.mundodeportivo.com/futbol/20170211/414258866575/pelea-hinchas-alaves-barcelona-bar.html>

-(2000, 07). Comissió contra la Violència en Espectacles Esportius. Gencat.cat. Obtenido 05, 2017, de http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=18789

-(2017, 05). Cinco miembros de los Boixos Nois, detenidos por asaltar un comercio cerca del Calderón. Libertad Digital. Obtenido 05, 2017, de <http://www.libertaddigital.com/deportes/futbol/2017-05-27/cinco-miembros-de-los-boixos-nois-detenido-por-asaltar-un-comercio-cerca-del-calderon-1276599892/>

VIII. ANNEXES:

Guió de l'entrevista utilitzada en aquest estudi, realitzada a 7 membres de l'espai d'Animació:

-Presentació del treball i el perquè de l'entrevista.

-Entrevista:

- Preguntes sociodemogràfiques: Nom, sexe, edat, penya del Barça, nivell d'estudis, professió.
- Personalment quan vas començar en aquest món? Com va començar la teva afició al món del futbol? A identificar-te amb el Barça?
- Com vas començar a formar part de les penyes, sempre has estat en aquesta? Quina és la motivació que et mou per formar part de la penya?

Parlant de la Grada Jove....

- Perquè s'ha creat la grada jove i quina funció compleix? Quin ha estat el procés de creació? (antecedents)
- És la primera vegada que hi ha una col·laboració entre directiva i socis o hi ha hagut precedents? (preguntar per intents o polítiques d'altres directives) *Citar la grada jove del 1994 i la política de tolerància zero a la violència de la directiva encapçalada per Joan Laporta contra el grup radical Boixos Nois.
- La grada joves esta composta per 5 penyes (Almogàvers, Nostra Ensenya, PB Creu de Sant Jordi, Supporters Puyol i Supporters Barça) No hi son totes les penyes del Barça, com s'ha fet la selecció, quin ha estat el criteri utilitzat? Quines característiques distingeixen cada un dels grups/penyes de la grada jove, o quines peculiaritats, això va ser buscat així per què?
- Quines són les normes de comportament que hi ha dins d'aquest espai?
- Quins requisits demana el club per formar-hi part?
- Quina relació hi ha entre el club i la grada jove?
 - Com es comunica el club amb la grada jove? (reunions, comunicats)
 - Hi ha una jerarquia entre grups? Quina? Com és?
 - Hi ha un portaveu de la grada jove? Qui? Per què?
 - És fluida la relació entre el club i els aficionats? Com us comuniqueu? Per quins motius? Activitats conjuntes? Reunions conjuntes? Punts de divergència o dificultats en aquesta comunicació?
 - El club posa facilitats o més aviat el contrari quan proposeu activitats impulsades per vosaltres (per exemple a l'hora de fer mosaics impulsats per vosaltres i no pel club)

Parlant de la vostra penya....

- Com es va formar , quan i perquè?
- Qui compona la vostra penya? (perfil dels membres, ideologies polítiques amb que s'identifiquen, identitat nacionalista...) % homes i dones, % d'edats, % nombre d'anys associats
- Realitzeu actes més enllà dels patits de futbol (dinars de germanor, actes polítics...)
- Quina relació teniu amb els diferents grups de la Grada Jove? Hi ha comunicació amb altres penyes? Féu coses conjuntament? Quines?
- Què penseu que d'altres penyes no estiguin a la grada jove? Vosaltres seguiu en contacte amb aquestes altres penyes? Quines? Què feu amb aquestes altres penyes (activitats que compartiu, comunicacions,...)?
- Teniu relació amb les penyes dels equips contraris? Per quins motius?
 - Històricament quines ha estat les vostres diferències?
 - Actualment hi ha algun conflicte amb altres penyes o més aviat bona relació? Temes divergents? Quins? Per què?
 - Quina posició té la penya respecte aquestes rivalitats? I tu? Teniu normatives, protocols per controlar situacions de violència/ i o l'ús d'ella violència?
 - Personalment com respondries aquesta agressió o com et posicionen respecte el comportament d'altres grups?
- Es necessària la policia a l'estadi? Per què? (i en cas de violència? Si no ho citen)
- Teniu relacions vosaltres amb la policia? Quina, o com i per què?
 - Us sentiu protegits o més aviat agredits o controlats?
 - És necessari que estigui present?
- Què en penseu de la presentació de les notícies de violència al futbol que mostra la premsa (porta un recull d'aquestes notícies i les fas comentar, amb els exemples concrets)